

Jaarverslag

2014

Inhoudsopgave

Secretariaatsverslag

1. Inleiding	7
2. Bestuur & Organisatie	9
2.1 Bestuur	9
2.2 Personeel	9
2.3 Overleg met Landelijk Bestuur van de ChristenUnie	10
2.4 Partijorganisatie	10
2.5 Integraal strategisch beleidsplan 2014-2018	11
2.6 Europees Parlement	12
2.7 Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa (VOE)	14
3. Activiteiten	17
3.1 Vitalisering kiesverenigingen	17
3.2 De Banier	17
3.3 Verkiezingen	18
3.4 Scholingsactiviteiten	19
3.5 Bestuurders	19
3.6 Ondernemersplatform	19
3.7 Jaartheme/ Politiek partijbreed congres	20
3.8 Website	20
3.9 Beurzen	20
4. Guido de Brès-Stichting	23
4.1 Inleiding	23
4.2 Bestuur en personeel	23
4.3 Personeel en vrijwilligers	23
4.4 Publicaties	24
4.5 Kwartaaltijdschrift Zicht	26
4.6 Guido-conferenties	27
4.7 Communicatie	28
4.8 Donateurs, vrienden en abonnees	29
5. SGP-jongeren	31
5.1 Bestuur	31
5.1.1 Voorzitter - Jan Willem Kranendonk	31
5.1.2 Vicevoorzitter - Harm Jan Polinder	32
5.1.3 Secretaris - Janneline van Westreenen	32
5.1.4 Voorzitter en Secretaris Politiek Platform (PP) - Martin Holleman en Maarten den Dekker	32
5.1.5 Beleidsadviseur - Niek Bakker	33

5.2 Commissies	33
5.2.1 <i>Organisatie - Wilhelm Doeleman</i>	33
5.2.2 <i>Leden & Relaties - Paula Schot</i>	33
5.2.3 <i>Communicatie - Pieter Schreuder</i>	33
5.2.4 <i>KLIK - Maarten Moldenaar</i>	34
5.2.5 <i>In Contact - Niels van Leeuwen</i>	34
5.2.6 <i>Sociaal Economische Zaken - Martijn Markus</i>	34
5.2.7 <i>Onderwijs - Erik Jan Vinke</i>	34
5.2.8 <i>Duurzame Ontwikkeling en Landbouw - Jan Willem Bijnagte</i>	35
5.2.9 <i>Binnenland - Matthijs Jonkers</i>	35
5.2.10 <i>Internationaal - Wilco Kodde</i>	35
6. Tweede Kamer	37
6.1 Personalia	37
6.2 Activiteiten in de Tweede Kamer	37
6.3 Wetgeving	38
6.4 Externe activiteiten	41
6.5 Enkele getallen	43
7. Eerste Kamer	45
Afsluiting	48
Bijlage 1 Agenda algemene vergadering 29 maart 2014 (incl. bijlagen)	49
Bijlage 2 Kwantitatief overzicht	58
Bijlage 3 Verslag algemene vergadering 29 maart 2014	59
Bijlage 4 Verslag huishoudelijke vergadering 14 juni 2014	66
Financieel jaarverslag	70
Verslag van de penningmeester	70
Balans per 31 december 2013	72
Rekening van baten en lasten over het jaar 2013	73
Accountantsverklaring	74

1 Inleiding

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zijn tegenwoordig allerlei gebeurtenissen te voorspellen. Statistieken, trends, kansberekeningen, inlichtingendiensten, zij helpen onverwachte gebeurtenissen te voorkomen en tijdig te kunnen inspelen op datgene wat staat te gebeuren. De mens lijkt almachtig. Maar wie had verwacht dat de brandhaard in de Oekraïne de wereldvrede in gevaar zou brengen door de Russische annexatie van de Oekraïense Krim? Wie had verwacht dat het neerhalen van vlucht MHJ17 van Malaysia Airlines boven Oost-Oekraïne Nederland zo in diepe rouw zou dompelen en Nederland zo direct zou betrekken bij het conflict in Oost-Europa? Wie had verwacht dat de Arabische lente in het Midden-Oosten de Islamitische terreurgroep ISIS zou opleveren en dat die groep, herdoopt in de Islamitische Staat, het islamitisch kalifaat zou uitroepen? Wie had verwacht dat zovelen daarbij het leven zouden laten en dat een onaanzienlijke stadje Kobani grenzend aan Europa het strijdtoneel zou worden? Wie had verwacht dat het Ebolavirus zoveel slachtoffers zou eisen? De mens is nietig en klein. De Heere regeert.

Met onwaarschijnlijke zekerheid blijkt de samenleving steeds meer seculier te worden. Aanvallen op de laatste resten van de christelijke traditie in de wetgeving moeten verdwijnen onder de vlag van individuele vrijheid. Voorzichtig blijven seculiere partijen morrelen aan de vrijheid van onderwijs. Toelatings- en benoemingsbeleid blijven onder druk staan. In de wet is geen ruimte meer ambtenaren van de burgerlijke stand, die in geweten bezwaard zijn, te benoemen. Ook de zondag blijft in toenemende mate in het publieke debat een heet hangijzer. De ruimte voor christenen in Nederland is ingeperkt, zo constateren onderzoekers. Niets gaat buiten Gods voorzienigheid en almacht. De Heere regeert.

Ervaren (on)zekerheden vallen in het niet bij de zekerheid van Gods Woord, omdat het van de eeuwige onveranderlijke Heere van hemel en aarde is. 'God is waarheid en is geen onrecht' (Deut. 32:4). Zijn oproep is: 'Vreest den HEERE en dient Hem in oprechtheid en in waarheid' (Jozua 24:14). 'Neemt dan waar dat gij doet gelijk als de HEERE uw God u geboden heeft; wijkt niet af ter rechter- noch ter linkerhand. In al den weg dien de HEERE uw God u gebiedt, zult gij gaan; opdat gij leeft en dat het u welga, en gij de dagen verlengt in het land dat gij erven zult' (Deut.5:32-33). Die aloude boodschap geldt niet alleen voor SGP'ers, maar voor iedere burger, ja voor de gehele samenleving en op alle bestuurlijke niveaus. Die boodschap draagt de SGP op plaatselijk, provinciaal, landelijk en Europees niveau uit. Dat is geen dwangmatige boodschap, maar een boodschap ten goede voor de samenleving.

De uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen waren voor onze partij bijzonder positief en vertaalde zich in een aanzienlijke zetelwinst. Dat stemt tot dankbaarheid. De Europese verkiezingen lieten ook een zeer positief beeld zien, zodat de SGP in een gecombineerder fractie met de CU vertegenwoordigd blijft in het Europese parlement. De SGP neemt landelijk op dit moment unieke positie in. Met behoud van principes zoekt de fractie naar maximale politieke invloed ten gunste van onze samenleving. De partijstructuur is in 2014 zodanig gewijzigd dat de omslag naar een meer politieke en maatschappelijke betrokkenheid vorm kan worden gegeven.

Over de partij, haar boodschap, activiteiten, etc. legt het hoofdbestuur in dit jaarverslag verantwoording af. De partij is slechts een middel waardoor het mogelijk is in alle onzekerheden van (inter)nationale omstandigheden de zekerheid van Gods Woord tot meerdere erkenning te brengen in onze seculiere samenleving.

2 Bestuur & Organisatie

2.1 Bestuur

In de op 29 maart 2014 gehouden algemene vergadering zijn de volgende leden van het Hoofdbestuur herkozen: ds. A. van Heteren, ds. W. Visscher en ds. A. Vlietstra.

Het Hoofdbestuur bestaat op 31 december 2014 uit de volgende personen:

- » ds. A. van Heteren (Partijvoorzitter)
- » M.F. van Leeuwen (Algemeen voorzitter)
- » drs. P.A. Zevenbergen (Secretaris)
- » J.P. Tanis MBA (Penningmeester)
- » mr. P.J. den Boef

- » prof. dr. H. van den Belt
- » prof. dr.ir. A.G. Bregman
- » ds. D. Heemskerk
- » mr. M.J.W. Hoek
- » J.W. Keuken MBA
- » ir. L. de Knecht
- » H. Uil
- » ds. W. Visscher
- » ds. A. Vlietstra
- » P.T. de Vries

Het Hoofdbestuur heeft in 2014 in totaal zeven keer vergaderd. Het dagelijks bestuur heeft zes keer vergaderd. In december is er de reguliere gezamenlijke vergadering geweest van het Hoofdbestuur met de leden van de Raad van Advies. Tijdens deze vergadering is afscheid genomen van de Raad van Advies in verband met de oprichting van een nieuwe Partijadviesraad D.V. in 2015.

Als adviseur zijn bij de vergaderingen van het Hoofdbestuur aanwezig de heren mr. C.G. van der Staij (voorzitter Tweede Kamerfractie van de SGP), mr. V.A. Smit (algemeen secretaris tot 1 mei 2014) en drs. J.W. van Berkum (algemeen secretaris vanaf 1 mei 2014).

2.2 Personeel

In 2014 heeft algemeen secretaris mr. V.A. Smit in verband met zijn benoeming als wethouder van de gemeente Ridderkerk afscheid genomen. Drs. J.W. van Berkum, medewerker van het Wetenschappelijk Instituut, is hem aanvankelijk ad-interim opgevolgd. Vanaf 1 november 2014 is de interim status omgezet in een vast dienstverband. Bij SGP-jongeren is dhr. N. Bakker de heer mr. F. van Putten als beleidsadviseur opgevolgd. De vacature die ontstaan is door het vertrek van drs. J.W. van Berkum bij het wetenschappelijk Instituut is tijdelijk vervuld door drs. J.W. van de Worp. Per 1 januari 2015 is mw. mr. C.A. Everse benoemd als beleidsmedewerker van het Wetenschappelijk Instituut.

De totale personele bezetting is op 31 december 2014 als volgt:

- » W. Goudriaan (adviseur CVV)
- » mw. C.W. de Jong (medewerkster CVV)
- » mw. C.M. Lindhout-Baak (huishoudelijk medewerkster (parttime))
- » mw. drs. S. Paul-Cammeraat (secretarieel-administratief medewerkster (oproepkracht))
- » drs. H. Pool (adviseur CVV)

- » mw. C.W. Pors-de Visser (secretarieel-administratief medewerkster)
- » mw. J.C. van Putten-van Dieren (administratief medewerkster (parttime))
- » J.S. van der Ree Doolaard (adviseur CVV (parttime))
- » drs. J.W. van Berkum (algemeen secretaris)
- » mw. A.C. Weerheim (managementassistente)
- » mw. M. Westerhout (administrateur)

Wetenschappelijk instituut

- » drs. J.A. Schippers (directeur)
- » vacature (wetenschappelijk medewerker)

SGP-jongeren

- » N. Bakker (beleidsadviseur)

Het managementteam bestaande uit de heren Schippers, Bakker en Van Berkum vergadert in beginsel een keer per maand, terwijl er een maandelijks werkoverleg is met de medewerkers van het secretariaat en ook met die van communicatie, voorlichting en vorming.

2.3 Overleg met Landelijk Bestuur van de ChristenUnie

Jaarlijks wordt overleg gevoerd met het landelijk bestuur van de ChristenUnie. In dit overleg is het in 2014 vooral gegaan over de evaluatie van de verkiezingen van het Europees Parlement en de aanstaande verkiezing van de Provinciale Staten en de Eerste Kamer. De voorzitters van beide besturen houden tussentijds bilateraal informeel contact.

Er is sprake van een open en constructief overleg in een ontspannen sfeer met respect voor wederzijdse verschillen, oog voor de vele overeenkomsten en vooral een besef van de noodzaak om elkaar in het belang van een Bijbels genormeerde politiek te willen versterken.

In dit verband zij voorts nog vermeld dat een afgevaardigde van het Hoofdbestuur zo mogelijk de algemene vergaderingen van de ChristenUnie bijwoont om mede daardoor blijk te geven van wederzijds meelevens.

2.4 Partijorganisatie

De achterliggende jaren is een bezinning gestart op de partijorganisatie. Op de huishoudelijke vergadering van 14 juni 2014 heeft dit tot besluitvorming geleid. Ter voorbereiding van de huishoudelijke vergadering is een congresbundel uitgereikt. In deze bundel zijn alle voorstellen opgenomen en van een toelichting voorzien. De betrokkenheid van veel kiesverenigingen was groot. In totaal zijn ca. 300 amendementen ingediend. Deze zijn op de huishoudelijke vergadering van 14 juni in een goede sfeer behandeld. Het verslag van deze vergadering is als bijlage in dit jaarverslag opgenomen. Belangrijk onderdeel van de aangenomen voorstellen is de introductie van een duale partijstructuur. Dat betekent dat er naast de huidige kiesverenigingen ook afdelingen kunnen bestaan. Plaatselijke kiesverenigingen zijn vrij in de keuze om afdeling te worden. Dertien kiesverenigingen hebben besloten zich per 1 januari 2015 om te vormen tot afdeling. Dit zijn: Albrandswaard, Benschop-Polsbroek, Breukelen/Maarssen, Doetinchem/Zelhem, Harderwijk (Hierden), Krimpen aan den IJssel, Leiderdorp, Sliedrecht, Soest/Baarn/Eemnes, Terneuzen, Veere, Zeist en Zoetermeer. Gemeentelijke kiesverenigingen en provinciale verenigingen moesten om juridische redenen verplicht worden omgevormd tot afdeling. Om de verenigingen hierbij te ondersteunen, is een stappenplan opgezet. De verenigingen zijn tevens betrokken bij de besluitvorming over diverse uitvoeringskwesties met betrekking tot lidmaatschap, contributie, afdracht en retributie, financiële administratie en ledenadministratie. Tijdens drie goed bezochte regioavonden is hierover met bestuursleden van gedachten gewisseld. Met in achtneming van hun inbreng heeft het Hoofdbestuur het document 'Beleidsregels afdelingen' vastgesteld. De structuurwijzigingen zijn geen doel op zich. Het Hoofdbestuur spreekt de wens uit dat de nieuwe partijstructuur bijdraagt aan het vergroten van de politieke vitaliteit en

het vergroten van de betrokkenheid van de achterban. En dat de nieuwe structuur als middel bijdraagt aan de realisatie van de doelstelling van de SGP: het tot meerdere erkenning brengen van Gods Woord in het maatschappelijke en politieke leven.

2.5 Integraal strategisch beleidsplan 2014-2018

In de op 27 juni 2014 gehouden vergadering van het Hoofdbestuur is een nieuw integraal strategisch beleidsplan (ISB) 2014-2018 vastgesteld. Bij de zoektocht naar de thema's voor de komende jaren is het vorige ISB een startpunt van inventarisatie geweest.

Uit die exercitie bleek dat de inhoudelijke thema's van destijds (het waren er toen een zestal) nog recht overeind staan. Wel is er gekozen voor een andere verwoording en samenvoeging, hetgeen heeft geleid tot de volgende centrale strategische thema's voor het ISB 2014-2018:

1. verbinding onderhouden met trouwe achterban,
2. verbinding leggen en vasthouden met nieuwe stemmers,
3. vitale partij (te interpreteren als onderlinge verbinding),
4. verbonden met samenleving.

» Verbinding onderhouden met trouwe achterban

De partij heeft continue aandacht voor de trouwe en loyale achterban. Dit betreft naast de leden van de partij ook alle trouwe stemmers op de partij. Zij onderschrijven c.q. herkennen zich in de grondslag van de partij, behoren voor een groot deel tot protestants-reformatorische kerken en zijn geografisch sterk vertegenwoordigd in de biblebelt. Zij vinden het belangrijk dat Gods Woord gezag en erkenning heeft in de samenleving en delen de politieke standpunten van de partij, zeker als het om identiteitsrelevante onderwerpen gaat zoals zondagsrust, medisch-ethische kwesties, etc. De partij legt voortdurend de verbinding met de achterban en weet hen structureel aan de partij te binden. Het gaat om personen, organisaties en kerkelijke gemeenten.

» Verbinding leggen en vasthouden met nieuwe stemmers

De partij weet nieuwe stemmers te vinden en hen ook vast te houden zonder de aandacht voor de trouwe achterban te laten verslappen. Nieuwe stemmers zijn vooral personen die zich aangesproken weten door een of enkele politieke standpunten of door bepaalde eigenschappen van de partij zonder dat per se met de grondslag en de doelstelling van de partij wordt ingestemd. Het verbinden van de nieuwe stemmers (en herhaling-stemmers buiten de logische achterban) met de partij vergt maatwerk voor elke specifieke doelgroep. Het gaat om personen en niet om organisaties of kerkelijke gemeenten.

» Vitale partij (te interpreteren als onderlinge verbinding)

Een vitale partij straalt in woord en daad uit hoe belangrijk het gemeenschappelijke doel wordt gevonden dat Gods Woord gezag en erkenning behoudt en zo mogelijk steeds meer krijgt in de samenleving en bevordert dat actief. Daarvoor is een adequate partijorganisatie nodig waarin op alle niveaus wordt samengewerkt, informatie wordt uitgewisseld, van grondvlak naar partijtopy (en omgekeerd) wordt gecommuniceerd en politieke activiteiten worden ontplooid.

- De partij weet op alle niveaus nieuwe leden en nieuwe stemmers te vinden, te binden, te boeien en te betrekken bij de partij.
- Er is aandacht voor de toekomst van de partij(organisatie) door nieuwe leden te werven en jongeren actief te interesseren voor de partij en politieke activiteiten.
- Er wordt invloed uitgeoefend op de (netwerk)samenleving en daarin wordt actief geparticipeerd, zeker ook lokaal en regionaal.

Dergelijke verbindingen binnen de partij en naar buiten zorgen voor synergie én energie, geven een fris elan aan de partij.

» Verbonden met samenleving

De boodschap van de partij is voor de hele samenleving. Met die boodschap, samengevat in vijftig

woorden en tien speerpunten moet op tal van bij de partij passende manieren de verbinding worden gelegd en onderhouden met de samenleving. Dat geldt niet alleen voor de partij en haar geledingen, maar ook voor verenigingen c.q. afdelingen, voor SGP-politici en andere SGP'ers. Verbinding vraagt wederkerigheid, dus moet niet alleen de Bijbelse boodschap sec worden uitgedragen, maar ook antwoord geven op signalen uit de samenleving. Per thema zijn strategische doelen en acties geformuleerd. De strategiecommissie bewaakt de voortgang van de plannen. Daartoe komt zij tweemaandelijks bijeen.

2.6 Europees Parlement

Tussen januari en mei was de SGP in het Europees Parlement (EP) aangesloten bij de politieke fractie Europa van Vrijheid en Democratie (EVD). Bas Belder was in die periode als Europarlementariër lid van de commissie Buitenlandse Zaken en plaatsvervangend lid van de Begrotingscommissie, de commissie Economische en monetaire zaken en de subcommissie Mensenrechten. Daarnaast was hij voorzitter van de delegatie voor de betrekkingen met Israël, lid van de Japan-delegatie en plaatsvervangend lid van de USA-delegatie.

Op 22 mei vonden verkiezingen plaats voor het Europees Parlement. ChristenUnie (CU) en SGP zijn, evenals in het verleden, met een gezamenlijke lijst de verkiezingen in gegaan. De CU-SGP ontving 53.000 stemmen meer dan in 2009. In totaal werden 358.881 stemmen uitgebracht op de lijstcombinatie, het hoogste aantal ooit. In relatief opzicht groeide het aandeel van de CU-SGP van 5,87% in 2004, via 6,82% in 2009 naar 7,6% in 2014.

Na de verkiezingen is Bas Belder lid geworden van de politieke fractie van Europese Conservatieven en Hervormers (ECR) waar CU-europarlementariër Peter van Dalen reeds lid van was. Belder is lid gebleven van de commissie Buitenlandse Zaken. Daarnaast is hij plaatsvervangend lid van de Landbouwcommissie. Voorts is hij benoemd tot vice-voorzitter van de delegatie voor de betrekkingen met Israël.

De volgende medewerkers waren in 2014 in dienst van het SGP-smaldeel van de Eurofractie:

- » Leonard den Boef MA
- » Elise Coolegem MA
- » drs. Dick Jan Diepenbroek
- » Christine van Dijk LL.M
- » Elise van Doorn MA
- » Walter van Luik MSc.
- » drs. Frank van der Maas

» Buitenlandse Zaken

Het buitenlands beleid stond in 2014 in het teken van enkele grote conflictsituaties. Ten eerste het conflict tussen Oekraïne en Rusland, met de annexatie van de Krim en het neerhalen van vlucht MH17 als trieste dieptepunten. Ten tweede het conflict in het Midden-Oosten met de wrede opkomst van ISIS. Over beide conflicten zijn veel debatten gevoerd in het EP, waaraan Bas Belder actief heeft deelgenomen.

In september werd Bas Belder voor de derde maal benoemd tot rapporteur voor een EP-resolutie over de betrekkingen tussen de EU en China. Dit rapport zal in 2015 worden opgesteld en ter goedkeuring worden voorgelegd aan het EP.

De eurofractie heeft zich verder met grote regelmaat ingezet voor godsdienstvrijheid. Er is aandacht gevraagd voor de situatie van christenen in ondermeer Cuba, Irak, Iran, Nigeria, Turkije en Vietnam.

» Israël

De Eurofractie zette in 2014 haar inspanningen voor versterking van de betrekkingen tussen de EU en Israël voort. Zij deed dit primair door het voorzitterschap - en na de verkiezingen door het vice-voorzitterschap - van de officiële delegatie van het EP voor de relaties met de Joodse staat en

zijn instellingen, in de eerste plaats de Knesset. Deze politieke verantwoordelijkheid leidde tot vele informatieve bijeenkomsten waarbij alle aspecten van de wederzijdse betrekkingen tussen de EU en Israël aan de orde kwamen. Ook publiceerde de Eurofractie een onderzoek naar de convergenties en divergenties in de bilaterale betrekkingen tussen de EU en de Joodse staat (mei). Om het belang van deze betrekkingen te onderstrepen reisde Bas Belder na de Europese verkiezingen twee keer naar Israël (september en oktober) waar hij vruchtbare ontmoetingen had met Israëlische parlementsleden, met hooggeplaatste ambtenaren van het ministerie van buitenlandse zaken en met academici. Ook nam Belder als voorzitter van de Israel Allies Caucus in het Europees Parlement deel aan een internationaal congres van de Caucus in Jeruzalem (oktober). Evenals in voorgaande jaren onderhield de Eurofractie van de SGP in 2014 nauwe contacten met de Israëlische ambassade in Brussel. Blijvende punten van wederzijdse zorg vormen de aanhoudende uitingen van antisemitisme in Europa, alsmede de groeiende tendens van initiatieven die de Israëlische economie schaden.

» Landbouw

Sinds juli 2014 is Bas Belder toegetreden als plaatsvervangend lid tot de landbouwcommissie. De inzet die de eurofractie reeds pleegde op het gebied van landbouw wordt daarmee vergroot. In 2014 zijn diverse werkbezoeken in de sector afgelegd, onder andere bij de melkvee-, akkerbouw-, veredelings- en tuinbouwsector. Belder organiseert samen met de andere Nederlandse europarlementariërs in de landbouwcommissie een maandelijks landbouwsamenkomst, waardoor het netwerk binnen de sector uitgebreid wordt.

In 2014 werd de landbouwsector getroffen door diverse crises, waaronder de vogelcrisis en de Russische boycot. De eurofractie drong er bij de Europese Commissie op aan om de rekening van politieke sancties niet bij de boeren te leggen maar te compenseren. Dossiers die de aandacht vragen zijn de implementatie van het nieuwe GLB en de afschaffing van de melkquota die per april 2015 effect krijgt. De waardeverdeling in de keten en een gelijk speelveld zijn thema's die blijvende inzet hebben van de eurofractie.

» Overige zaken

Bas Belder onderhield zeer warme betrekkingen met de Joodse gemeenschap in Nederland en met de Europese Joodse gemeenschap in Brussel. Zo sprak hij, in samenwerking met rabbijn Yanki Jacobs, met Joodse jongeren in Amstelveen over het groeiend antisemitisme in Nederland (mei). Ook bracht de Eurofractie een bezoek aan de Joods orthodoxe school "het Cheider", onder leiding van opperrabijn Binyomin Jacobs, om blijvend aandacht te vragen voor de veiligheid van de Joodse scholen in Nederland en Europa. In samenwerking met het European Jewish Community Centre onder leiding van Rabbijn Tawil, organiseerde Belder een bijeenkomst over vrijheid van meningsuiting en antisemitisme (februari) en over vrijheid van religie in Europa (maart) in het EP. Ter gelegenheid van het 70-jarig bestaan van de Holocaust in Hongarije nam Belder als ere-gast spreker deel aan de Algemene Vergadering van het European Rabbinical Centre in Boedapest (maart). Ook sprak Belder, ter ere van de onafhankelijkheidsdag van Israël, de Europese Joodse gemeenschap toe in de Europese synagoge te Brussel (mei).

Op economisch gebied hebben we in het EP, de media, de Tweede Kamer en De Nederlandsche Bank gewezen op de onwenselijkheid en gevaren van de bankenunie voor de Nederlandse overheid, de banken en de belastingbetaler.

Verder belegde Belder met de VGS een Brussels Beraad over christelijk onderwijs. Vertegenwoordigers uit zeven landen wisselden ervaringen uit. De ideologische drang van het seculiere denken wordt in veel Europese landen bij het christelijk onderwijs gevoeld.

Palliatieve zorg en euthanasie zijn thema's die aan de orde kwamen op een door de eurofractie georganiseerde conferentie. Verschillende experts uit Nederland, Duitsland en Frankrijk toonden het belang van betere palliatieve zorg. De Europese lidstaten kunnen veel leren van elkaars palliatieve zorg. Terminaal zieke patiënten hebben daar baat bij en het zou de vraag naar euthanasie verminderen.

2.7 Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa (VOE)

De Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa is “de internationale poot” van de SGP en houdt zich bezig met het organiseren van politieke bewustwordingsactiviteiten in landen grenzend aan de Europese Unie in Oost-Europa en Noord-Afrika. Deze activiteiten worden financieel mogelijk gemaakt door subsidie voor politieke partijen in het kader van het MPP-Programma (Maatschappelijke Transformatie Programma voor Politieke Partijen). In dit jaarverslag een terugblik op de werkzaamheden die door Stichting VOE in 2014 zijn verricht.

» Bestuur en personeel

In het verslagjaar telde het bestuur van VOE 8 bestuursleden. Dhr. P.J. den Boef trad in februari toe tot het bestuur. In Juli 2014 werd dhr. G.A. van der Waal benoemd als penningmeester, hij volgt daarmee G.A.R. Kraaijeveld op in zijn functie als interim penningmeester. Mw. M. van Oost-Mitocaru werd benoemd als bestuurslid.

De samenstelling van het bestuur luidde per 31 december 2014 als volgt:

- » Dhr. E. van Voorden (voorzitter)
- » Dhr. W. Jongsma (secretaris)
- » Dhr. G.A. van der Waal (penningmeester)
- » Dhr. P.J. den Boef (lid)
- » Mw. E. van Doorn (lid)
- » Dhr. G.A.R. Kraaijeveld (lid)
- » Mw. M. van Oost-Mitocaru (lid)
- » Dhr. H.J. van Schothorst (lid)

Als adviseurs heeft de stichting:

- » Dhr. D.J.H. van Dijk

Personeel:

- » Dhr. J.C. Bazen (coördinator) 0,1 fte

Het bestuur vergaderde in 2014 acht keer.

Naast het werk van de coördinator werden alle activiteiten en projecten uitgevoerd door vrijwilligers. In veel geval waren deze vrijwilligers bestuursleden en door VOE uitgenodigde trainers en/of sprekers op conferenties.

In het afgelopen jaar zijn trainingen verzorgd naast J.C. Bazen als coördinator van de stichting door o.a. VOE bestuursleden H.J. van Schothorst, W. Jongsma, G.A.R. Kraaijeveld en M. van Oost, kamerlid R. Bisschop en directeur van het Wetenschappelijk Instituut J.A. Schippers. Ook hebben diverse jongeren bijdragen geleverd waaronder C.W. Kodde, voorzitter commissie Internationaal van SGP-ongeren en J. van 't Land, lid commissie internationaal SGP-jongeren.

» Activiteiten

In het verslagjaar is gewerkt aan een aantal projecten. Deze projecten zijn uitgevoerd volgens het projectplan dat in het najaar van 2013 is goedgekeurd door het bestuur. Projecten en trainingen worden altijd uitgevoerd op basis van aanvragen van de partners van Stichting VOE in Oost Europa of de Arabische wereld.

» Albanië

In Albanië is de laatste jaren intensief samengewerkt met de Wilberforce Foundation. Dit is een christelijke stichting die op termijn een christelijke partij wil oprichten. De samenwerking en trainingen van afgelopen jaren hebben ertoe geleid dat in Albanië een stabiele organisatie van christelijke leiders, die zich landelijk inzetten voor christelijke waarden en normen.

» **Georgië**

In Georgië leven duizenden vluchtelingen uit Abchazië en Zuid-Ossetië, die in de laatste oorlog zijn verdreven door de Russen en een nieuw leven op moeten bouwen. Diversen van hen zijn protestantse christenen. Onze partner, de Baptistische kerk probeert deze mensen te helpen op zowel kerkelijk als maatschappelijk vlak. In 2014 zijn trainingen verzorgd over het duiden van de Geopolitieke situatie in Oost Europa en over partijopbouw.

» **Moldavië**

In Moldavië werden in het afgelopen jaar driemaal trainingen verzorgd bij de PPCD, de christelijke partij in Moldavië waar al jaren mee wordt samengewerkt. O.a. op het gebied van het voeren van campagne en een zomeracademie over economische politiek en effectiviteit van overheidsbeleid op de economie.

» **Montenegro**

In Montenegro wordt samengewerkt met de Christian Movement en de leiders van de Roma die aangesloten zijn bij de kerk op het grootste vluchtelingenkamp van de Balkan, Konik. In 1999 brak de oorlog uit in Kosovo. Na deze dramatische oorlog zijn veel van de Roma populatie gevlucht, een aantal van hen konden in Montenegro terecht. Het is zaak dat deze mensen kunnen integreren in de samenleving. De Christelijke beweging zet zich hiervoor in. In het afgelopen jaar werd gesproken tijdens conferenties over integratiebeleid, selectieve abortus en omgaan met religieuze minderheden.

» **Nederland**

Op 24 oktober 2014 werd door stichting VOE in samenwerking met het WI een conferentie georganiseerd over Christenen in de samenleving voor zowel SGP'ers als vertegenwoordigers van Oost Europese partnerpartijen. Deze conferentie vond plaats in het Hoornbeek college in Kampen. Kamerlid R. Bisschop sprak in zijn bijdrage over de Christenvervolging in grote delen van de Arabische Wereld. Deze conferentie was een goede gelegenheid voor SGP leden uit Noord Oost Nederland om in contact te komen met de buitenlandse partners van de SGP en met elkaar te spreken over specifieke thema's in die landen en om kennis op te doen over het functioneren van Christelijke politiek in diverse Oost Europese landen.

» **Oekraïne**

In Oekraïne werkt VOE samen met de Christen Democratische Unie (HDS) en heeft met hen een tweetal activiteiten georganiseerd. In april was er een conferentie over partijopbouw en verkiezingscampagne opzet. In Augustus was er een zomerschool voor politiek geïnteresseerde jongeren, waarbij vooral werd nagedacht over het thema plattelandsbeleid.

» **Wit-Rusland**

In Wit-Rusland (Belarus) wordt samengewerkt met de politieke partij Belarusian Christian Democracy. Deze politieke partij wordt ernstig onderdrukt en voor trainingen wordt uitgeweken naar buurlanden zoals Litouwen of Oekraïne. In 2014 zijn trainingen georganiseerd in samenwerking met de partij HDS in Oekraïne en in Litouwen rondom het thema alcoholbeleid van de overheid.

» **Publicaties en media**

Bestuursleden en vrijwilligers van VOE schreven in het afgelopen jaar diverse publicaties aangaande de werkzaamheden en uitgevoerde projecten. Deze publicaties verschenen onder andere in *De Banier*, *Novini.nl* en het *Reformatorsch Dagblad*. Daarnaast zijn publicaties geschreven als terugkoppeling voor het ministerie van Binnenlandse Zaken.

3 Activiteiten

3.1 Vitalisering kiesverenigingen

De vitalisering van kiesverenigingen heeft in 2014 ten eerste in het teken gestaan van de gemeenteraadsverkiezingen. Plaatselijke en gemeentelijke kiesverenigingen gingen massaal aan de slag om stemmen te winnen. Dat resulteerde in een winst van ca. 10.000 stemmen, 36 extra raadszetels en 9 wethouders meer dan bij de vorige verkiezingen. Kiesverenigingen lijken door de jaren heen bij gemeenteraadsverkiezingen steeds actiever te worden. Met veel enthousiasme en inzet is op vele plaatsen een krachtige campagne neergezet voor Bijbelse politiek.

Naast de gemeenteraadsverkiezingen stond de vitalisering van kiesverenigingen ook in het teken van de nieuwe partijstructuur. In het tweede kwartaal van 2014 hebben veel kiesverenigingen meegedacht over de voorstellen van het Hoofdbestuur. Later dat jaar hebben besturen zich laten voorlichten over de vraag of zij wel of niet een afdeling zullen vormen. De gemeentelijk en provinciale (kies)verenigingen waren hiertoe verplicht. 13 plaatselijke kiesverenigingen besloten om in 2014 om te vormen tot afdeling. De afdeling Communicatie, Voorlichting & Vorming heeft hen hierin begeleid. In 2015 zullen meerdere kiesvereniging deze kartrekkers volgen.

Door de drukte van de gemeenteraadsverkiezingen en de besluitvorming over de partijstructuur hebben kiesverenigingen minder tijd gehad voor ledenwerving en de cursus Vitalisering kiesvereniging. Het ledenaantal van de SGP steeg daarom slechts met 10 leden, van 29.964 naar 29.974. In 2016 is het de bedoeling het jaar in het teken van ledenwerving te stellen. Een handvol kiesverenigingen liet zich voorlichten of volgde een cursus om de eigen kiesvereniging verder te vitaliseren. In 2015 zullen voor de plaatselijke afdelingen ondersteuningsavonden plaatsvinden die in het teken staan van het model van de vitale afdeling of kiesvereniging.

Begin juni is alweer de zevende aanvulling op het losbladig handboek verzonden - ook te raadplegen op het afgesloten gedeelte van de website (www.sgp.nl/extranet). Naast het vernieuwde voorblad, het toegevoegde waardeblad en een nieuwe inhoudsopgave, bestond die aanvulling uit de volgende documenten:

- Giftenreglement
- Model fractiereglement lokale fracties
- Draaiboek Provinciale Staten- en waterschapsverkiezingen 2015
- Raamwerk verkiezingsprogramma Provinciale Statenverkiezingen 2015-2019
- Raamwerk verkiezingsprogramma Waterschapsverkiezingen 2015-2019

3.2 De Banier

In het afgelopen jaar is *De Banier* 10 keer verschenen. Alle nummers zijn gratis aan alle leden toegezonden. Daarnaast zijn er 316 abonnees, niet-leden, op het partijblad.

Door de introductie van een nieuwe redactieformule en het toezenden van het blad aan alle leden van de partij wordt geprobeerd de betrokkenheid van de leden bij de partij te vergroten. Gepoogd wordt om het blad aantrekkelijk te laten zijn voor het hele gezin zonder de expliciet op jongeren gerichte bladen *KLIK* en *In Contact* en de uitgave van het wetenschappelijk instituut van de SGP, *Zicht*, in de wielen te rijden.

De direct voor besturen van (kies)verenigingen en politici bestemde informatie wordt gecommuniceerd door middel van digitale nieuwsbrieven. Ook is er een digitale nieuwsbrief voor leden en andere belangstellenden. Op deze manier hoeft *De Banier* niet te worden gebruikt voor

min of meer interne huishoudelijke mededelingen die op gespannen voet staan met een ledenmagazine dat juist is bedoeld om de betrokkenheid bij de partij te vergroten. Met ingang van 2015 wordt *De Banier* verzonden via Erdee Distributie.

3.3 Verkiezingen

In 2014 zijn er verkiezingen geweest voor de gemeenteraad en het Europees Parlement. Daarnaast is de voorbereiding ter hand genomen van de verkiezing van Provinciale Staten en de waterschappen in 2015.

» Gemeenteraadsverkiezingen

Met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen is de website voor plaatselijke kiesverenigingen vernieuwd en is het zogenoemde publicatieplatform tot stand gebracht. Met het publicatieplatform kan elke kiesvereniging met behulp van daarvoor ontwikkelde modellen in de huisstijl van de partij een eigen verkiezingsposter, het verkiezingsprogramma, een folder, uitnodigingskaartjes, etc. opmaken en rechtstreeks bij drukkerij De Groot Goudriaan bestellen of zelf de publicaties downloaden. Mede gelet op de aanzienlijke en ook structurele kosten van het platform voor de partij zal na de verkiezing van de Provinciale Staten in 2015 een evaluatie volgen. Ook is er een mogelijkheid geboden van het verzenden van een digitale nieuwsbrief aan vele geadresseerden in één keer.

De uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen was voor de SGP bijzonder positief. Nooit eerder haalde de partij lokaal zoveel stemmen. In de 65 gemeenten waar de SGP met een eigen lijst uitkwam, behaalde de partij 205 zetels. Dat zijn er 21 meer dan in 2010. Het aantal SGP-stemmers in deze gemeenten steeg met ruim 20.000 tot 131.264. Dat is een stemmenwinst van 18%. Zelfs ten opzichte van de Tweede Kamerverkiezingen van 2012 behaalde de SGP bijna 10.000 stemmen meer.

In 38 gemeenten deed de SGP samen met de ChristenUnie mee aan de verkiezingen. Op deze ChristenUnie/SGP-lijsten zijn in totaal 80.092 stemmen uitgebracht. Goed voor 101 raadszetels. Dat is een stijging van ruim 9.000 stemmen (13%) en 17 raadszetels ten opzichte van 2010.

» Verkiezing Europees Parlement

In mei 2014 hebben de verkiezingen voor het Europees Parlement plaatsgevonden. Met de ChristenUnie is opnieuw met een gezamenlijke lijst aan deze verkiezingen deelgenomen. ChristenUnie en SGP hebben een gezamenlijke verkiezingsprogrammacommissie en verkiezingscampagne gevormd. Een van de doelstellingen was om zoveel mogelijk mensen uit de achterban naar de stembus te krijgen. Die doelstelling is in belangrijke mate geslaagd. Op de ChristenUnie-SGP lijst werden 364.843 stemmen uitgebracht. Dat zijn er ruim 50.000 meer dan in 2009. Het zijn er echter nog wel ruim 126.000 minder dan bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2012 op de ChristenUnie en SGP zijn uitgebracht. De ChristenUnie-SGP behaalde twee zetels. Dat betekent dat de nummer 2 op de lijst, de SGP'er drs. B. Belder, opnieuw zitting neemt in het Europees Parlement. De combinatie kwam ruim 38.000 stemmen tekort voor een derde zetel. Een verslag van de werkzaamheden van de ChristenUnie-SGP fractie treft u aan in paragraaf 2.6.

» Provinciale Statenverkiezingen

Er is een commissie ingesteld bestaande uit Statenleden om een raamwerkverkiezingsprogramma op te stellen voor de in 2015 te houden verkiezingen. Het raamwerk is beschikbaar gesteld aan de besturen van de Provinciale Verenigingen en opgenomen in het losbladig handboek. De verkiezingscampagne zal D.V. in januari 2015 starten.

» Waterschapsverkiezingen

Met waterschapsbestuurders is gewerkt aan het tot stand brengen van een raamwerkverkiezingsprogramma voor de in 2015 - gelijktijdig met de Provinciale Statenverkiezingen - te houden waterschapsverkiezingen. Het raamwerk is beschikbaar gesteld aan de besturen van de Provinciale Verenigingen en opgenomen in het losbladig handboek. In het nieuwe Algemeen Reglement is de organisatie van de waterschapsverkiezingen belegd bij de Provinciale afdelingen.

3.4 Scholingsactiviteiten

Het aspirant-raadsledenprogramma was een succes en voorzag in een grote behoefte. Uiteindelijk konden 30 kandidaten geschoold worden en moesten 11 kandidaten afgewezen worden wegens te weinig capaciteit in de organisatie. 15 zijn er raadslid geworden, 11 steunfractieleden staan klaar om bij het wegvallen van een raadslid deze op te volgen, 1 werd er zelfs wethouder en voor 1 moeten de herindelingsverkiezingen nog plaatsvinden. Het programma werd geëvalueerd met een 8 en is over vier jaar voor herhaling vatbaar.

In tegenstelling tot vorig jaar was de SGP-kadercursusdag minder druk bezocht: 22 aanmeldingen. De verwachte trend laat zich in de praktijk gelden: een half jaar voor de gemeenteraadsverkiezingen is er veel behoefte aan scholing. Tussen de verkiezingen door voelt maar een kleine groep van SGP-politici die behoefte. Het centrale aanbod van cursussen blijkt niet aan te slaan en voorziet niet in een behoefte. In 2015 zal daarom overwogen of hier nog tijd en energie in gestoken wordt

Vanaf 1 januari 2014 is er nog een nieuw onderdeel gestart in het scholingsaanbod, namelijk cursussen centraal georganiseerd op het SGP-partijbureau. Van de 7 cursussen, zijn er echter maar 2 doorgegaan. 4 werden er geannuleerd vanwege een gebrek aan aanmeldingen, 1 vanwege het nog niet klaar zijn van het cursusmateriaal.

3.5 Bestuurders

In december 2013 is er een gesprek geweest met burgemeesters om te verkennen of, en zo ja op welke wijze, de partij meer kan doen aan het scouten en motiveren van potentiële kandidaten voor dit ambt. En ook hoe leden van vertrouwenscommissies beter voor hun taak kunnen worden toegerust. Dit moet nog leiden tot acties. Voor wat betreft de benoeming en het ontslag van burgemeesters zij vermeld dat de heer van H. van Kooten is benoemd tot burgemeester van Maasdriel. Het wethoudersoverleg kwam twee keer bij elkaar. Ook het zogenoemde Statenledenoverleg heeft één keer plaatsgevonden.

De voorbereidingen voor de op te richten Bestuurdersvereniging zijn begonnen. In de nieuwe statuten die per 1 januari 2015 in werking treden is bepaald dat alle leden van gemeenteraden, wethouders, burgemeesters, leden van Provinciale Staten, gedeputeerden, voorzitters en leden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur van waterschappen lid dienen te zijn van de Bestuurdersvereniging. Het doel van de bestuurdersvereniging is haar leden te ondersteunen in de politieke werkzaamheden. SGP'ers komen in toenemende mate voor dilemma's te staan. Dat vraagt gezamenlijke doordenking. De leden van de bestuurdersvereniging dienen blijvend toegerust te worden, zodat zij hun taak goed uit kunnen blijven oefenen. Verder wil de SGP-bestuurdersvereniging een netwerk-organisatie zijn waar voldoende ruimte voor onderlinge ontmoeting is. Om vast te stellen aan welke dienstverlening bestuurders behoefte hebben zal hiervoor in 2015 een peiling worden gehouden.

3.6 Ondernemersplatform

In 2014 is het SGP-ondernemersplatform opgericht. SGP-politici en ondernemers hadden regelmatig ad hoc contact met elkaar. Gebleken is dat veel ondernemers de contacten met de politiek graag wilden verstevigen. En de Tweede Kamerfractie wil graag zo goed mogelijk geïnformeerd worden door ondernemers. Dat is immers essentieel om in Den Haag goed op te

kunnen komen voor de belangen van ondernemers. Het resultaat is het Ondernemersplatform SGP. Dit platform moet zorgen voor een goede informatie-uitwisseling tussen politiek en bedrijfsleven en vice versa. Voor politici en bestuurders is het goed om te weten wat er leeft op de werkvloer in de bedrijven waar het geld wordt verdiend. Voor ondernemers is het nuttig om te horen wat er allemaal speelt in politiek Den Haag. De bedoeling is om een aantal keren per jaar via bijeenkomsten met elkaar van gedachten te wisselen. In 2014 kwam dit platform twee keer bij elkaar en heeft minister-president Rutte op een van deze bijeenkomsten gesproken. Inmiddels zijn ca. 150 ondernemers lid van het platform.

3.7 Jaartheme / Politiek partijbreed congres

In 2014 heeft de SGP gewerkt aan het jaartheme 'Bouwen aan vertrouwen'. De verschillende partijgeledingen hebben daaraan elk op hun manier aandacht besteed. Zo zijn er nogal wat artikelen over het jaartheme verschenen in *De Banier* en in *Zicht*. De Tweede Kamerfractie heeft verschillende werkbezoeken afgelegd die in het teken van het jaartheme stonden. Het partijbrede congres vond plaats op vrijdagmiddag 28 november 2014 onder de titel 'Vertrouwen we elkaar nog wel? Over het herstel van vertrouwen in overheid, samenleving en politiek'.

3.8 Website

Voor kiesverenigingen is er een op de SGP-website gebaseerde template beschikbaar. De belangrijkste doelstelling van de template is het bevorderen van eenheid en herkenning in huisstijl, het verzekeren van continuïteit en veiligheid en dat uiteraard tegen zo laag mogelijke kosten. Steeds meer kiesverenigingen zijn inmiddels overgegaan op de door het landelijk bureau beschikbaar gestelde template. Dat zijn er inmiddels 78.

Ook is het afgesloten gedeelte van de landelijke website voor verenigingen gerealiseerd. Daar zijn allerlei documenten zoals statuten, Algemeen Reglement en Program van Beginselen te vinden. Ook de inhoud van het losbladig handboek is hier digitaal te raadplegen. Verder worden daar de aan plaatselijke kiesverenigingen toegezonden brieven geplaatst. Om in dit afgesloten gedeelte te kunnen komen, moet met een gebruikersnaam en een wachtwoord worden ingelogd. De besturen van de plaatselijke, gemeentelijke en provinciale (kies)verenigingen zijn daarover per brief geïnformeerd. Uiteraard moet met de informatie in het afgesloten gedeelte prudent worden omgegaan en dus ook met de inloggegevens. De besturen van de (kies)verenigingen zijn daarvoor verantwoordelijk.

Er verschijnen drie soorten van digitale nieuwsbrieven. De algemene nieuwsbrief om leden en andere belangstellenden op de hoogte te houden van politiek nieuws (verschijnt 4 keer per jaar). Verder een nieuwsbrief voor plaatselijke kiesverenigingen om besturen te motiveren, te inspireren en handvatten te geven voor hun bestuurlijke activiteiten (verschijnt 10 keer per jaar). Tot slot een nieuwsbrief voor politici om hen te ondersteunen in hun politieke activiteiten (verschijnt onregelmatig).

3.9 Beurzen

In 2014 was de SGP met een stand present op de familiedagen (gezinsbeurs) in Hardenberg (gezinsbeurs) en de 50-Plusbeurs in Utrecht (september). Verder is de SGP present geweest op de gezinsbeurs Wegwijs (Rotterdam, oktober). Ook was de SGP present bij de Nederland Zingtdag in de Jaarbeurs te Utrecht (mei).

4 Guido de Brès-Stichting

4.1 Inleiding

Het Wetenschappelijk Instituut, ook bekend als de Guido de Brès-Stichting, is de ‘denktank’ ten behoeve van de SGP. Het instituut onderzoekt zelfstandig politieke en maatschappelijke vraagstukken, met als doel kennis en inzicht te verwerven met het oog op een voortdurende ontwikkeling van de staatkundig-gereformeerde visie op alle relevante beleidsterreinen. De resultaten van het onderzoek communiceert het instituut met politici, partijleden, SGP-stemmers en publiek.

In 2014 vierde de Guido de Brès-Stichting haar 40-jarig jubileum. Met dit verslag willen bestuur en directeur verantwoording afleggen aan donateurs en vrienden van de Stichting, aan de leden en het hoofdbestuur van de SGP over de activiteiten van het instituut in het jaar 2014.

4.2 Bestuur en personeel

In het verslagjaar telde het bestuur van de Guido de Brès-Stichting negen leden. Op 11 februari 2014 zijn als bestuursleden benoemd dr. J.J. Meeuse uit Geldermalsen en dhr. J.J. Zoeteman RA uit Ermelo. Eind 2014 waren de bestuursleden prof. dr. H. van den Belt en mr. A. Klaassen aftredend. Zij zijn met ingang van 1 januari 2015 herbenoemd. Per 31 december 2014 is het bestuur als volgt samengesteld:

- » Mr. A. Klaassen te Barneveld (voorzitter);
- » Dr. ir. J.S. van den Brink te Meteren (secretaris);
- » Dhr. J.J. Zoeteman RA te Ermelo (penningmeester);
- » Prof. dr. H. van den Belt te Woudenberg;
- » Dr. R. Bisschop te Veenendaal;
- » Dr. A. Goudriaan te Ridderkerk;
- » Dr. J.J. Meeuse te Geldermalsen;
- » Mevr. dr. M. Verduijn te Alphen aan den Rijn;
- » Prof. dr. ir. W. de Vries te Veenendaal.

Het bestuur vergaderde in 2014 op 11 februari, 8 april, 16 juni, 22 september en 21 november. Verder is op 11 juli de jaarlijkse contactdag van bestuur en personeel gehouden. Tijdens deze bijeenkomst is afscheid genomen van dr. W. Fieret en drs. P.C. den Uil die resp. 28 en 15 jaar bestuurslid zijn geweest van de Stichting.

4.3 Personeel en vrijwilligers

Per 1 januari 2014 had het Wetenschappelijk Instituut een volledige bezetting. De functie van directeur (1,0 fte) wordt vervuld door drs. J.A. Schippers. Verder was drs. J.W. van Berkum LLB als wetenschappelijk medewerker (1,0 fte) verbonden aan het Wetenschappelijk Instituut. Medio april 2014 is hij aan de slag gegaan als algemeen secretaris a.i. voor de SGP. Het hoofdbestuur van de SGP heeft hem per 1 november benoemd tot directeur van het partijbureau. Johan van Berkum was sinds 1 februari 1999 in dienst van de Guido de Brès-Stichting en heeft in de loop der jaren meegewerkt aan vele studies, de organisatie van congressen, de redactie van het tijdschrift *Zicht* en de tijdelijke vervulling van de directeursfunctie in 2005-2006 na het plotselinge overlijden van drs. J. Mulder. Op deze plaats willen bestuur en directeur Johan van harte danken voor zijn gemotiveerde inzet ten behoeve van het Wetenschappelijk Instituut en hem Gods zegen toewensen bij het vervullen van zijn nieuwe betrekking.

Als vervanger is de heer B.J.T. van de Worp MA (0,8 fte) van 1 mei tot en met 31 december tijdelijk verbonden geweest aan het WI-SGP als wetenschappelijk medewerker. Hij heeft een betrekking

aanvaard als onderzoeker bij de Universiteit Leiden. In de ontstane vacature benoemde het bestuur mevr. mr. C.A. Everse tot wetenschappelijk beleidsmedewerker (0,8 fte), met ingang van 1 januari 2015.

In 2014 waren drie personen voor een stageperiode of werkervaringsproject tijdelijk aan het Wetenschappelijk Instituut verbonden:

- » Lize Kooijman uit Gouda (financieel beheer Europese Unie, van 1 december 2013 tot 31 januari 2014);
- » Arco Vuik uit Capelle aan den IJssel (SGP-achterban en duurzaamheid, i.s.m. Tweede Kamerfractie SGP, van 1 februari tot 30 juni en daarna zes weken als vakantiekracht);
- » Frank Lekkerkerk uit Pijnacker (implementatie Programmatische Aanpak Stikstof, van 1 september 2014 tot 31 januari 2015).

Voor administratieve ondersteuning is in 2014 gebruik gemaakt van de dienstverlening van personeel dat in dienst is van de partij. Tot 28 mei heeft mevr. C.W. Pors-de Visser de secretariële ondersteuning verzorgd, alsook de donateurs- en abonnementenadministratie. Vanaf 1 juni is deze taak overgenomen door mevr. drs. S. Paul-Cammeraat. Mevr. M. Westerhout heeft in 2014 zorg gedragen voor de financiële administratie. De advertentiewerving voor het kwartaaltijdschrift *Zicht* werd in 2014 verzorgd door studenten van het Hoornbeeckcollege in Rotterdam in samenwerking met mevr. R.A. Heijboer die vrijwilligerswerk verricht voor het WI-SGP.

4-4 Publicaties

Voor het redigeren en uitgeven van publicaties werkt het WI samen met uitgeverij De Banier BV te Apeldoorn. De eerste twee uitgaven in *ReflectorReeks* zijn in 2014 gepubliceerd.

» Europa op een kruispunt

Drs. J.A. Schippers (red.), *Europa op een kruispunt. Een christelijk perspectief voor de 21e eeuw – ReflectorReeks nr 1, Apeldoorn, 2014, 171 blz. - ISBN 978-90-3361605*

Met het oog op de Europese verkiezingen werd op 11 april in Woerden deze essaybundel gepresenteerd waarin de SGP-visie op actuele ontwikkelingen in en rond de Europese Unie (EU) wordt uiteengezet. Het draagvlak voor de EU is aan erosie onderhevig. De uitbreiding gaat in de ogen van veel burgers te snel, de besluitvorming te traag en lidstaten die slecht beleid voeren wentelen de gevolgen daarvan af op anderen. De vraag is nu of de EU kiest voor centralisatie van beleid en verder vervreemdt van haar burgers. Dan blijft het streven naar een politieke unie overeind staan. Parallel hieraan gaat de EU door met een verdere aantasting van christelijke waarden. In de essaybundel wordt een andere koers bepleit. De EU dient niet langer zichzelf centraal te stellen, maar zal vooral dienstbaar moeten zijn aan de lidstaten en hun burgers. Minder regelgeving en meer ruimte zijn gewenst om de oorspronkelijke, christelijke identiteit van de Europese landen te hervinden. Op deze manier kan Europa bouwen aan vertrouwen.

Aan deze bundel werkten mee: drs. J.A. Schippers (redactie), mw. M. Andreasen RA, mw. G.C. van Beek MA, drs. B. Belder, A. Boersma, mr. R. Donk, prof. dr. E. Dijkgraaf, drs. M. Janssen, mw. L. Kooijman, drs. W.T. van Luik, mr. F. van Putten, ir. H.J.A. van Ruissen, drs. H.J. van Schothorst, mw. W. van den Spek BBA en ir. L. van der Waal.

» Bouwen aan vertrouwen

Drs. J.A. Schippers (red.), *Bouwen aan vertrouwen. Een christelijke visie op de verhouding tussen overheid en burger – ReflectorReeks nr 2, Apeldoorn 2014, 181 blz. - ISBN 978-94-62780736*

Veel Nederlanders maken zich zorgen. Ruim tweederde van de bevolking vindt dat het de verkeerde kant op gaat met ons land. De overheid schiet te kort in de aanpak van maatschappelijke problemen, zoals werkloosheid, waarden en normen, en de zorg. Het

vertrouwen in de overheid komt hierdoor in toenemende mate onder druk te staan. Vertrouwen is een belangrijk smeermiddel van de samenleving. Wanneer burgers geen vertrouwen hebben in de overheid, neemt het maatschappelijk onbehagen toe. Burgers moeten erop kunnen vertrouwen dat overheden hun zorgen serieus nemen. Tegelijkertijd is de overheid niet de eerst aangewezen om alle problemen op te lossen. Burgers hebben ook een eigen verantwoordelijkheid. Wat mogen we van een betrouwbare overheid verwachten? Wat mogen overheden van u als burger verwachten? Wat kunt u doen om mee te bouwen aan vertrouwen? Deze vragen verdienen een antwoord vanuit christelijk perspectief.

Aan dit boek werkten mee: drs. J.A. Schippers en dhr. B.J.T. van de Worp (redactie), drs. H. van den Berge, drs. J.W. van Berkum LLB, drs. J.H. de Boer, dhr. G.R. van Leeuwen, drs. G.P. Schipaanboord, drs. S. Stoop en dr. ir. C.M. Verloop.

» **Duurzaamheid**

In het voorjaar van 2014 heeft het WI-SGP een onderzoek gedaan naar het duurzaamheidsgedrag van haar achterban. Door middel van een digitale enquête is van 1.000 leden van de SGP informatie verzameld over hun houding en gedrag ten aanzien van duurzaamheid. De uitkomsten laten o.a. zien dat SGP'ers op grote schaal trouw hun huishoudelijk afval scheiden. Ook is energiebesparing gemeengoed geworden onder de SGP-achterban. Op het gebied van duurzame voedselconsumptie en een minder autogebruik valt nog 'groene winst' te boeken. Verder blijkt dat de meeste SGP'ers het belang van duurzaamheid inzien, de milieuproblemen herkennen en hun verantwoordelijkheid onder ogen zien. In de praktijk stuiten ze echter op drempels. SGP'ers ervaren de betaalbaarheid van duurzame alternatieven als de grootste belemmering. Ook vormt gemakzucht een belangrijke drempel.

Rentmeesterschap is voor SGP'ers een Bijbelse opdracht. De meerderheid van de respondenten verwacht daarom van de SGP dat zij de juiste prioriteit geeft aan het verwante thema duurzaamheid. De SGP moet hier concrete standpunten aan verbinden en deze op een heldere manier communiceren. SGP-politici dienen zich ervoor in te zetten dat de barrières die veel burgers ervaren op het terrein van duurzaamheid worden weggenomen.

Het onderzoek werd uitgevoerd door Arco Vuik die als stagiair-onderzoeker in 2014 verbonden was aan het Wetenschappelijk Instituut. Bij het herfstnummer van Zicht werd een folder meegestuurd waarin de belangrijkste bevindingen van het onderzoek zijn opgenomen.

In het verslagjaar is verder gewerkt aan de volgende projecten die nog zullen leiden tot een publicatie:

» **Energie**

De werkgroep Energie heeft in 2014 de conceptpublicatie over energiebeleid op twee hoofdstukken na voltooid. De eindigheid van voorraden fossiele brandstof en de mondiale energieschaarste roepen het vraagstuk op van de (rechtvaardige) verdeling van de energie. In dit boek zal ook aandacht worden gegeven aan de voorzieningszekerheid die onder druk staat als gevolg van de doorgevoerde 'liberalisering' van de energiesector en bijvoorbeeld de opstelling van Rusland als energieleverancier. In het voorjaar van 2015 zal de bundel worden gepubliceerd onder de titel 'Verbruiken of doorgeven'.

De samenstelling van de werkgroep energie luidt als volgt: T. Brand, ing. M.M. Hofman, ir. J. Janssen, ing. E.C. Klop, ir. A. van Maldegem, dr. ir. J. Morren, drs. J.A. Schippers (secretaris), D. van 't Slot, prof. dr. ir. W. de Vries (voorzitter) en J. Zuidweg. Als adviseurs treden op: C. van Belzen, T. Biemond, J.W. Bijmagne, J. van Herk, A.J. Kersten, drs. W.T. van Luik, ir. J. Maljaars, M. Sinke, ir. A.J. van Voorden en mr. J.W. Weijers.

» **Ontwikkelingssamenwerking**

In 2013 is een start gemaakt met het project ontwikkelingssamenwerking. Het thema is actueel, vooral vanwege de bezuinigingsvoorstellen op dit terrein. Een voorvraag is of deze hulpverlening

een kerntaak is van de overheid. Het WI wil motieven voor en doelen van ontwikkelingshulp in kaart brengen. De effectiviteit van ontwikkelingssamenwerking wordt betwist. Belemmeren onbedoelde neveneffecten (fundshopping, hulpverslaving e.a.) de ontwikkeling? Hoe kan een effectievere en efficiëntere organisatie van ontwikkelingssamenwerking worden bereikt? Een kritisch punt is dat de overheid projecten financiert die te maken hebben met promotie van een seculiere, ideologisch geladen politieke agenda.

Bij de totstandkoming van deze publicatie zijn betrokken: drs. E.J. Brouwer, dhr. G.A.R. Kraaijeveld MSc en drs. J.A. Schippers. Vanaf 1 januari 2015 verzorgt mw. mr. C.A. Everse de coördinatie.

» Theocratiestudie

Op verzoek van het hoofdbestuur van de SGP verzorgt het WI-SGP een studie over de wijze waarop bijbelse, theocratische uitgangspunten voor de staatkundig gereformeerde politiek een praktische vertaling en betekenis krijgen binnen de kaders van de democratische rechtsstaat. In 2014 zijn het staatsrechtelijke deel en het historische deel van de studie besproken door de leescommissie die de totstandkoming begeleidt. De conceptteksten voor het bijbels-theologische deel worden door de auteurs herzien. In de loop van 2015 zullen WI-bestuur en hoofdbestuur de studie integraal bespreken, waarna tot publicatie zal worden overgegaan.

De samenstelling van de begeleidingscommissie is als volgt: prof. dr. H. van den Belt, prof. dr. ir. A.G. Bregman, dr. ir. J.S. van den Brink, ds. D. Heemskerk, dr. J.J. Meeuse, en drs. P.A. Zevenbergen. Adviseurs zijn dhr. M.F. van Leeuwen en drs. J.A. Schippers.

» Tolerantie en gewetensvrijheid

Het WI-SGP heeft in 2011 een studiebeurs aan twee wetenschappers toegekend voor een onderzoek naar de vraagstukken van tolerantie en gewetensvrijheid. Het onderzoek wordt uitgevoerd door dr. M.J. Kater (Theologische Universiteit Apeldoorn) en mw. dr. A.A. Kluvelde-Reijerse (Universiteit Maastricht). Het doel is dat in 2016 twee grondige studies ter tafel liggen die op een conferentie worden gepresenteerd en besproken. In 2014 zijn twee voortgangsgesprekken gevoerd met de onderzoekers. Tijdens het jubileumcongres op 24 mei hebben de onderzoekers in een lezing de resultaten en denklijn van hun onderzoeken gepresenteerd. In twee afzonderlijke deelsessies konden de deelnemers daarover vervolgens met de onderzoekers van gedachten wisselen.

De begeleidingscommissie is als volgt samengesteld: prof. dr. H. van den Belt, dr. A. Goudriaan, drs. J.A. Schippers en prof. dr. ir. W. de Vries.

4.5 Kwartaaltijdschrift *Zicht*

Zicht is het kwartaaltijdschrift van het Wetenschappelijk Instituut voor de SGP. De oplage van dit magazine ligt rond de 1.000 exemplaren per editie. De opmaak en het drukwerk worden verzorgd door Grafisch centrum De Toren bv te Nijkerk. De eerste editie van de 40e jaargang werd gepresenteerd tijdens een feestelijke bijeenkomst op 21 maart in 'De Schakel' te Nijkerk. Oud-voorzitter van de redactie mr. G. Holdijk nam het eerste exemplaar in ontvangst. Verder voerden drs. J.A. Schippers, mr. C.G. van der Staaïj, drs. J.J. Tigchelaar en redactievoorzitter dr. K. van der Zwaag het woord. Veertig jaargangen *Zicht* zouden niet mogelijk zijn zonder de inzet van vele vrijwilligers en de medewerking van gastschrijvers en geïnterviewden. Dankzij deze inspanning kan *Zicht* al vier decennia lang bijdragen aan de doelstelling om staatkundig gereformeerde politiek continu te reformeren.

In 2014 werden vier edities gepubliceerd.

- Nr. 1 (lente) : Rust en onrust
- Nr. 2 (zomer) : Vast vertrouwen
- Nr. 3 (herfst) : Sociale media
- Nr. 4 (winter): Oog voor omgeving

De redactie van het tijdschrift *Zicht* vergaderde vier maal, te weten op 21 maart, 4 juni, 16 september en 26 november. Per 31 december 2014 is de redactie als volgt samengesteld:

- dr. K. van der Zwaag te Barneveld, voorzitter;
- drs. J.A. Schippers te Rotterdam, secretaris/eindredacteur;
- mw. mr. C.A. Everse te Rhenen;
- dhr. J.M. ten Hove MA te Alblasterdam;
- dr. ir. H. Kievit te Barneveld;
- ir. J. Maljaars te Woerden;
- dhr. B. Provoost MA te Amersfoort.

De redactie wordt ondersteund door een adviesraad, die als volgt is samengesteld: ing. J.J. van Burg MSc te Axel, mw. E. van Doorn MA te Rotterdam, mw. R.A. Heijboer te Bodegraven, drs. A.I. Hoogeveen te Spijkenisse, prof. dr. J.J. Polder te Woudenberg, drs. J.D. Veldman te Dordrecht en drs. P.J. Verheij RA te Alblasterdam. Verschillende leden van de adviesraad hebben de redactievergadering van 16 september bijgewoond.

4.6 Guido-conferenties

In het verslagjaar zijn drie conferenties en een masterclass (mede) georganiseerd door het Wetenschappelijk Instituut.

» Masterclass ‘Christelijke politiek’ (januari-mei 2014 te Rotterdam)

In het voorjaar van 2014 werkte het Wetenschappelijk Instituut mee aan de door SGP-jongeren georganiseerde masterclass ‘Christelijke politiek’. Gedurende vijf avonden namen 12 cursisten, merendeels studenten, deel aan de masterclass. Op het programma stonden lezingen over grondleggers van de christelijke politiek: Augustinus, Calvijn, Groen van Prinsterer, Kuyper, Kersten en Aalders. Vijf sprekers, te weten: dr. K. van der Zwaag, prof. dr. H. van den Belt, drs. G. Sloopweg, drs. A.A. van der Schans en drs. W. Visscher, verzorgden een inleiding en gingen in discussie met de deelnemers.

» Jubileumcongres ‘Vertrouwen en verdragen’ (24 mei te Hardinxveld-Giessendam)

Het thema van het door 85 personen bezochte jubileumcongres was ‘Vertrouwen en verdragen. Over geloofsvrijheid en tolerantie in tijden van religiestress’. Het publieke debat over geloofsvrijheid en tolerantie is niet alleen hoogst actueel, het zijn tevens thema’s die de SGP in haar hart raken. Het congres werd geopend door dagvoorzitter dr. W. Fieret met een meditatie over Psalm 103. Tijdens het ochtendprogramma verzorgden mevr. dr. A.A. Kluvelde-Reijerse en dr. M.J. Kater een referaat over resp. gewetensvrijheid en tolerantie. In twee deelsessies kregen dr. H.F. Massink en dhr. M. ten Hooven de gelegenheid op deze referaten te reageren, waarna een gedachtewisseling tussen inleiders en publiek plaatsvond. Het middagprogramma bestond uit een interactieve sessie over ‘veertig jaar WI-SGP’. Met welke politieke en maatschappelijke uitdagingen heeft het WI-SGP te maken en hoe kan zij daarop anticiperen? Na een presentatie van de directeur drs. J.A. Schippers, leverden dr. R. Seldenrijk (vervangen door mevr. dr. M. Verduijn) en drs. P.J. Verheij RA een bijdrage. Bestuursvoorzitter mr. A. Klaassen sloot het jubileumcongres af.

» Internationale Conferentie ‘Minderheden in de knel’ (24 oktober 2014 te Kampen)

In samenwerking met de Stg VOE-SGP is een internationale conferentie belegd over het actuele thema van christenvervolgung. Aanwezig waren circa 45 deelnemers. Prof. dr. H. van den Belt opende de conferentie met een Bijbelstudie over Daniël 1. Vervolgens werd in workshops van gedachten gewisseld over de situatie in drie regio’s: Oekraïne (Sergiy Lukhin en Yuliia Tsesarenko); Wit-Rusland (Pavel Saverynets en George Dzmitruk) en Georgië-Rusland (bisschop Merab Gaprindishvili). Hierna verzorgden leerlingen van het Hoornbeeckcollege een presentatie

van hun mini-bedrijf en werd o.a. de Joodse synagoge bezocht tijdens een rondleiding door het historische centrum van de Hanzestad Kampen. Ook liet Cees van den Berg het gloednieuwe schoolgebouw zien aan de deelnemers. Het avondprogramma werd geopend door drs. J.A. Schippers. Hierna kreeg dr. R. Bisschop het woord over het tegengaan van verdrukking en marginalisatie van christelijke minderheden in Europa, Azië en Afrika. Vervolgens hield Sinisha Nadazdin een co-referaat over christelijke hulp aan de Roma-minderheid in Podgorica (Montenegro). Na een pauze werden drie workshops verzorgd: 1. Christenen in Pakistan (Sylvester Bhatti); 2. Roma-minderheden (Karst de Vries, *Kom Over en Help*) en 3. Re-integratie van gemarginaliseerde groepen in Nederland (Ad Borggreve). Medeorganisator drs. J.C. Bazen besloot deze leerzame en interessante conferentie.

Op zaterdag 25 oktober werd een bezoek gebracht aan het glastuinbouwbedrijf van de paprikatelers gebr. Noorland in IJsselmuiden. Hierna vertrok het gezelschap naar het voormalige vissersstadje Elburg voor een prachtige historische stadsrondleiding door de vesting.

» Partijcongres 'Vertrouwen we elkaar nog wel?' (28 november 2014 te Gouda)

Samen met de afdeling CVV organiseerde het WI het jaarlijkse SGP-partijcongres. Ditmaal over het thema 'Vertrouwen we elkaar nog wel?'. Het congres telde plm. 80 deelnemers. Drs. P.A. Zevenbergen opende het congres met een meditatie over koning Hizkia die de spottende legeraanvoerder van Assyrië negeerde en zijn vertrouwen op God stelde.

De hoofdlezing werd verzorgd door dr. P. Dekker, onderzoeker Sociaal en Cultureel Planbureau. Hij hield een boeiende presentatie over het vertrouwen van burgers in de overheid en maatschappelijke instituties. SGP'ers hebben relatief veel vertrouwen in grote ondernemingen, maar juist weinig vertrouwen in de televisie. Daarna zette mr. C.G. van der Staaij een gloedvol statement neer over de SGP-visie op herstel van vertrouwen in de politiek en wat met name politici daaraan kunnen doen.

Vervolgens werden acht workshops gehouden: 1. Hoe integer is uw fractie? De bijdrage van de SGP aan het herstel van vertrouwen in de politiek (*drs. H. Pool en M. Bogerd*); 2. Lang leve de participatiemaatschappij?! Wat kunt u verwachten van de overheid? (*R.J. van Putten MSc*); 3. Help, de transformatie komt eraan! Hoe geven wij de participatiemaatschappij handen en voeten? (*G.R. van Leeuwen*). 4. Jeugdzorg door 400 gemeenten: gaat dat werken? (*C.H. van den Bos*); 5. Altijd last van anderen? Waarden en normen als duurzaam fundament voor vertrouwen (*dr.ir. C.M. Verloop*); 6. Onbehagen in crisistijd: brengen ontevreden burgers de democratie tot wankelen? (*Lagerhuisdebat door SGP-jongeren*); 7. Geen woorden, maar daden! Over de vitale rol van ondernemers in de samenleving (*dr.ir. H. Kievit*) en 8. Veiligheid op straat: ook uw zorg? (*J.M. Kok*).

Het partijcongres werd afgerond met een forumdiscussie onder leiding van Jan Schippers. Statenlid Ad Dorst, Tweede Kamerlid Elbert Dijkgraaf en raadslid Jacques Rozendaal debatteerden en beantwoordden vragen van de congresdeelnemers. Het partijcongres werd gesloten door mr. A. Klaassen.

4.7 Communicatie

Het Wetenschappelijk Instituut streeft ernaar om zo breed mogelijk bekendheid te geven aan zijn activiteiten en publicaties. Daartoe beheert het instituut een eigen website: www.wi.sgp.nl. Deze wordt actueel gehouden door regelmatig (opinie)artikelen te plaatsen, persberichten en nieuwe publicaties. Vrijwel alle publicaties van het WI zijn op www.digibron.nl te raadplegen. In Digibron zijn ook alle (oude en recente) jaargangen van het kwartaaltijdschrift *Zicht* te vinden en te doorzoeken.

» Opiniebijdragen, lezingen en debatten

In publicitair opzicht was 2014 een succesvol jaar voor het WI-SGP. In kranten en op websites stonden in totaal 33 artikelen naar aanleiding van een persbericht of conferentie van het WI-SGP. De directeur en wetenschappelijk medewerker schreven dertien opiniebijdragen. Voor het

SGP-ledenmagazine *De Banier* werden elf bijdragen aangeleverd. Het WI gaf dit jaar acht persberichten en negen elektronische nieuwsbrieven uit. Verder werden in 2014 tien lezingen of debatbijdragen verzorgd, vooral voor kiesverenigingen van de SGP en voor een studentenvereniging. De directeur verzorgde een lezing over 'Trust and Economy' in Bar (Montenegro) op verzoek van de Stg. VOE-SGP. Tijdens de gezinsbeurs 'Wegwijs' werd op 22 oktober een ondernemersdebat georganiseerd met drs. H. van den Berge (raadslid Apeldoorn), dhr. A. van Luijk (Woonvisie Hypotheken) en dhr. R. de Pagter (Maasbouw bv) ter gelegenheid van de verschijning van het boek 'Bouwen aan vertrouwen'.

» Netwerken en externe contacten

In 2014 participeerde de Guido de Brès-Stichting in de volgende netwerkorganisaties:

- Christian Political Foundation for Europe;
- Duurzaamheidsoverleg Politieke Partijen;
- Platform Waarden en Normen;
- Platform Zorg voor leven;
- Stichting Refo-500.

Verder namen de directeur of wetenschappelijk medewerker deel aan ongeveer 30 netwerkactiviteiten, waaronder:

- Internationale conferentie van Trans-Atlantic Christian Council, 9-12 september in Washington;
- Gezinsbeurs 'Wegwijs in Ahoy' te Rotterdam, 21-25 oktober;
- het symposium 'Dienstbare markten' van de KNAW op 8 december in Amsterdam;
- op 11 december vond een bedrijfsbezoek plaats bij Van den Berg Hardhout B.V. in Lopik.

» Advisering

Voor raadsleden en statenleden van de SGP fungeert het Wetenschappelijk Instituut als adviseur bij specifieke, principiële of beleidsmatige vraagstukken. Het instituut is ook betrokken bij de commissie Jeugdzorg van de SGP. De directeur participeert in het Management Team van het SGP-bureau en in de strategiecommissie van de SGP. In het voorjaar is veel tijd gestoken in de totstandkoming van een nieuw Integraal Strategisch Beleidsplan voor de periode 2014-2018. Verder heeft het WI-SGP geadviseerd bij de oprichting van een Bestuurdersvereniging voor vertegenwoordigers van de SGP.

4.8 Donateurs, vrienden en abonnees

Het aantal donateurs en vrienden van de Guido de Brès-Stichting is in 2014 per saldo met 10 personen toegenomen tot 331 (+3%). Het aantal (proef)abonnements op het kwartaalblad *Zicht* vertoont een daling van 59 (-13%) ten opzichte van het vorig jaar en bedraagt nu 376. De (mede) door het WI-SGP georganiseerde conferenties werden bezocht door in totaal circa 250 personen. Steun voor het werk van het WI-SGP is welkom. Elke gift is een diepte-investering in de SGP! De vruchten van de inspanningen om inzicht te verwerven en visie te ontwikkelen worden pas op langere termijn geoogst. Met het oog hierop is steun door leden en vertegenwoordigers van de SGP onontbeerlijk.

Bovenstaand jaarverslag is een beknopte versie. Het volledige jaarverslag van het WI-SGP is op te vragen via het secretariaat, tel. (010) 7200 785 of e-mail wi@sgp.nl.

5 SGP-jongeren

In dit jaarverslag wordt een terugblik op 2014 gepresenteerd van SGP-jongeren. De bestuursleden en de beleidsadviseur hebben in hun bijdragen inzicht gegeven in hun functioneren gedurende het afgelopen jaar. Daarnaast heeft elke commissievoorzitter een overzicht gegeven van de bereikte doelen en activiteiten van zijn commissie in 2014.

5.1 Bestuur

Ook in 2014 kreeg het bestuur een nieuwe samenstelling. We namen afscheid van de voorzitter van het Politiek Platform, Martin de Jong, Martin Holleman heeft deze functie op zich genomen, daarmee kwam er een vacature voor bestuurslid Communicatie, waarvoor Pieter Schreuder werd aangenomen. Ook Tineke Morren legde haar functie als bestuurslid Leden & Relaties neer, Paula Schot heeft deze vacature binnen het bestuur opgevuld. Tot slot werd er afscheid genomen van Corry-Anne Everse, Janneline van Westreenen heeft haar functie als secretaris overgenomen. Gertjan van den Berg die als penningmeester aftredend en herkiesbaar was, is herkozen. Jan-Willem Kranendonk, Harm Jan Polinder, Wilhelm Doeleman en Maarten den Dekker behielden hun functie, respectievelijk voorzitter, vicevoorzitter, bestuurslid Organisatie en secretaris Politiek Platform.

5.1.1 Voorzitter – Jan-Willem Kranendonk

In 2014 heb ik met plezier leiding gegeven aan SGP-jongeren. De highlights van afgelopen jaar waren voor mij de gemeenteraadsverkiezingen, de schitterende jongerendag en ons najaarscongres in De Vanenburg te Putten.

In het *Reformatisch Dagblad* verschenen interviews met mij en ik schreef daarin opinieartikelen. Ook in het *ND*, *Trouw* en op *The Post Online* verschenen meerdere opinieartikelen vanuit SGP-jongeren. Op *FreshPost* en *CIP.nl* schrijft SGP-jongeren respectievelijk maandelijks en wekelijks een column. Qua radio en tv lag het zwaartepunt bij het *BNR Jonge Denkerspanel*. Daarnaast was ik te horen/zien bij *BNR*, *NOS op NPO 1*, *NOS NPO Radio 1*, *Stand.nl*, *FunX* en *Groot Nieuws Radio*.

Ik heb een bijdrage geleverd aan lokale avonden in de vorm van het geven van een lezing, het leiden van een debat of het deelnemen daaraan. Verder heb ik deelgenomen aan debatten van *Pro Demos* en *SSR-NU*. Ook heb ik het SGP-jongereenteam aangevoerd bij het PJO-parlement, een tweedaagse onderhandelings- en debatwedstrijd die door ons werd gewonnen.

Er zijn regelmatig contacten met de fractie en het hoofdbestuur. Ook vertegenwoordig ik SGP-jongeren binnen de strategiecommissie

Richting andere politieke jongerenorganisaties (PJO's) heb ik SGP-jongeren vertegenwoordigd door het bezoeken van het congres van de JOVD, het participeren binnen het Christelijk Sociaal Jongeren Congres en contacten met collega PJO-voorzitters. Op het gebied van concrete samenwerking zijn opinieartikelen, een actie rond de Europese Parlementsverkiezingen met *Perspectief* en het PJO-parlement de belangrijkste wapenfeiten.

Om te zorgen dat wij als bestuur effectief functioneren, is een jaarplan opgesteld, gekoppeld aan de beleidsnota. Daarnaast is er een politiek speerpuntenplan geformuleerd.

Het afgelopen jaar is voor mij persoonlijk niet makkelijk geweest. Op 15 augustus 2014 haalde de Heere mijn zwager Niek thuis na een lange periode van ziekte. Een gebeurtenis als deze wijst er ook op dat ons leven uiteindelijk een hoger doel moet dienen. Wat zou het immers uitmaken als we de hele wereld zouden gewinnen en schade zouden lijden aan onze ziel (Mar. 8:36)?

Tegelijk wil ik God ook danken voor alles wat Hij SGP-jongeren en mij persoonlijk gaf in 2014. Terugkijkend heeft Hij ons ook afgelopen jaar weer rijk gezegend.

5.1.2 Vicevoorzitter – Harm Jan Polinder

Als vicevoorzitter heb ik het afgelopen jaar met plezier leiding gegeven aan de interne organisatie. Vaak heb ik mij verwonderd over de vele uren vrije tijd die vrijwilligers investeren in SGP-jongeren. Het is dan ook terecht om alle vrijwilligers te bedanken voor de tijd en energie die in SGP-jongeren is gestoken.

De meest in het oog springende activiteit in het afgelopen jaar was de SGP-jongerendag. Daarnaast was er een geslaagd najaarscongres en organiseerden we diverse activiteiten. Een organisatie zonder goede en duidelijke structuur kan niet succesvol zijn. Op landelijk niveau is die structuur op orde, maar de structuur tussen de lokale en de landelijke vereniging werkte in de praktijk contraproductief. Na een langdurig traject is er op 8 november tijdens een ledenvergadering ingestemd met een heel aantal concrete wijzigingen. De lokale verenigingen worden lokale commissies die binnen de landelijke vereniging SGP-jongeren gaan vallen.

De landelijke SGP-jongeren gaat de lokale SGP-jongeren actief begeleiden op het gebied van financiën, communicatie en organisatie. Het is absoluut op z'n plaats om de verenigingen te bedanken dat zij deze stap hebben gezet.

Als SGP-jongeren nemen we besluiten op basis van onze beleidsnota. Het is altijd ingewikkeld om zo'n beleidsnota levend te houden. Afgelopen jaar heb ik me daarvoor ingezet. We proberen besluiten en jaarplannen te enten op de lange termijn visie die we schetsen in de beleidsnota.

We zien er naar uit om de komende jaren verder te werken aan een duurzame professionele organisatie met een helder christelijk politiek geluid. Christelijke politiek heeft toekomst, maar we mogen en hoeven het niet van onze inzet te verwachten. Want: 'de Heere regeert'.

5.1.3 Secretaris – Janneline van Westreenen

Als secretaris ben ik hoofdzakelijk achter de schermen bezig geweest. Het voorbereiden en organiseren van alle vergaderstukken, het schrijven van het jaarverslag SGP-jongeren 2014 en het onderhouden van contacten met lokale SGP-jongerenverenigingen.

In het afgelopen jaar zijn we als bestuur begonnen met het werken met actieplanningen. Hierdoor kunnen we acties en evenementen gestructureerder opzetten, bemannen en uitvoeren.

Tot slot heb ik een bijdrage geleverd aan de organisatie van het najaarscongres en leiding gegeven aan een masterclass Medische Ethiek. Wat ik hierin vooral mooi vond waren de gesprekken en discussies die plaatsvonden. Ik hoop en bid dat de SGP-jongeren ook in 2015 mag kenmerken, dat we in de samenleving onze stem zullen laten horen op grond van de Bijbel, en dat alles in afhankelijkheid en met zegen van God.

5.1.4 Voorzitter en Secretaris Politiek Platform (PP) – Martin Holleman en Maarten den Dekker

2014 was voor het PP een bruisend jaar. Enkele projecten zijn afgerond en nieuwe gestart. Niet alleen inhoudelijk, maar ook qua opbouw is het PP aan veranderingen onderhevig. Zo is de eerste geheel zelfstandige werkgroep Zorg van start gegaan.

In de jaarvergadering is Kernideeën 2.0 aangenomen. De meest belangrijke veranderingen betreffen de toevoeging van het thema duurzaamheid, de nadruk op Bijbels genormeerde politiek en het loslaten van het beroep op het conservatisme. Dit laatste neemt overigens niet weg dat SGP-jongeren veel gemeenschappelijke waarden heeft met het conservatisme. Het politiek inhoudelijke van Kernideeën is geconcretiseerd in de ABC-standpunten. Er zijn enkele thema's verwijderd, toegevoegd en herschreven. Overigens zijn dit dynamische documenten die ook komend jaar wellicht hier en daar veranderd zullen worden.

In het afgelopen jaar is de samenwerking tussen de Tweede Kamerfractie en het PP geïntensiveerd. Er is nauwere samenwerking met beleidsmedewerkers en we hebben met een aantal vrijwilligers de Johan de Witt-lezing voor Kees van der Staaij mogen schrijven.

De voorzitter van het PP is het afgelopen jaar een aantal keer in de media geweest, zoals het meedoen aan het Jonge Denkerspanel op *BNR Nieuwsradio*, het schrijven van een aantal columns voor *CIP.nl* en diverse opinieartikelen met Jan-Willem Kranendonk. Daarnaast heeft de voorzitter dit jaar voor het eerst ervaring opgedaan met het leiden van avonden. Gedacht kan worden aan

het Najaarscongres en de oprichtingsavond van de commissie Werkendam.

Als het gaat om de schrijfsels van het PP heeft de secretaris een aantal nieuwe concepten ingevoerd. De 'Blik op de week' is na een aantal maanden gesneuveld doordat er onvoldoende auteurs geïnteresseerd waren. De 'Van de bestuurstafel' draait ondertussen al enkele maanden en lijkt succesvol. Daarnaast is er een aantal series geschreven. Hiervoor zullen ook andere media benaderd worden om af en toe een artikel van SGP-jongeren te plaatsen. Bovendien worden op vaste momenten bijdragen geleverd aan *Zicht, De Banier* en *In Contact*.

5.1.5 Beleidsadviseur – Niek Bakker

Het afgelopen jaar heeft er een wijziging plaatsgevonden in de post van beleidsadviseur. Tot 1 september werd deze functie vervuld door Frank van Putten. Sinds 1 oktober zit ik, Niek Bakker, op deze post.

Een hoogtepunt van dit jaar was de SGP-jongeredag. Daarnaast werd de eerste helft van het afgelopen jaar in beslag genomen door de campagnes voor zowel de gemeenteraads- als voor de Europese verkiezingen.

Dit jaar verscheen de nieuwe beleidsnota 2014-2018 onder de titel 'Solide, Gedreven, Presen't. Het geeft weer hoe SGP-jongeren de komende jaren wil functioneren: vanuit een sterke organisatie op een professionele manier jongeren motiveren, leden vormen en toerusten en hun belangen behartigen.

Het afgelopen jaar zijn er ook verschillende vormende activiteiten geweest. Zo heeft er een masterclass over Israël plaatsgevonden en een masterclass Medische Ethiek. Beide masterclasses werden als waardevol ervaren.

5.2 Commissies

5.2.1 Organisatie – Wilhelm Doeleman

De commissie organisatie was bij verschillende activiteiten betrokken. Zo werd op 10 mei de jaarvergadering georganiseerd. Op 16 en 17 mei nam een delegatie van vrijwilligers deel aan het PJO-parlement met 7 andere PJO's. De commissie Organisatie was mede-initiatiefnemer voor dit evenement. Op 7 en 8 november werd het najaarscongres georganiseerd met als thema 'zorg', als hoofdgast was minister van volksgezondheid Edith Schippers aanwezig.

In het afgelopen jaar is er door de lokale verenigingen mandaat gegeven om de nieuwe structuur tot een definitieve uitwerking te brengen. Commissie Organisatie zal in 2015, in nauwe samenwerking met de lokale commissies, voor de praktische uitwerking zorgen

We zagen dat er een nieuwe lokale commissie werd opgericht in Werkendam. Ook zijn er lokale besturen die afgelopen jaar keken naar een doorstart van hun vereniging, dit resulteerde in mooie plannen en avonden!

5.2.2 Leden & Relaties – Paula Schot

Er zijn verschillende ledenwerfmogelijkheden geweest afgelopen jaar. Zo zijn we aanwezig geweest bij de HHJO-dag 16-, de HHJO-dag 16+, de jongeredag van de JBG 16+ en we hebben natuurlijk de SGP-jongeredag en de Wegwijsbeurs gehad wat voor ledenwerving altijd een groot succes is.

Wat betreft ledenbinding is er een nieuw concept bedacht, uitgewerkt en geconcretiseerd, namelijk het SGPJ-café. Ook is er een enquête naar onze vrijwilligers gegaan om te kijken wat zij van ons als bestuur verwachten, maar ook welke activiteiten men aantrekkelijk vindt, om zo beter in te kunnen spelen op de behoefte van onze leden en vrijwilligers.

De commissie relaties is druk geweest met verschillende projecten; sponsoring voor de jongeredag, het najaarscongres en de voorbereiding voor het SGPJ-café.

5.2.3 Communicatie – Pieter Schreuder

Website: Met betrekking tot de website zijn er het afgelopen jaar een aantal verbeteringen

doorgevoerd. De homepage is interactiever gemaakt en de inhoud van veel pagina's is geactualiseerd.

Video: De mediabehoefte van de doelgroep verandert continu. Video is een van de populairste middelen om een boodschap kort en krachtig over te brengen. In het afgelopen jaar is daarop flink ingezet.

Communicatieplan: De bouwstenen voor een communicatieplan zijn er. De doelgroepen zijn geanalyseerd en omschreven, de middelen zijn vastgesteld en de visie/strategie staat op papier. De drie hoofdpunten voor 2015 zijn: optimaliseren van de website, van doelgroepenbeleid naar themabeleid en het verbeteren van de uniformiteit in de vormgeving.

Evenementen: Het afgelopen jaar is er voor veel evenementen veel gedaan aan communicatie. De SGP-jongeredag, de Wegwijsbeurs, het najaarscongres, masterclasses en lokale avonden.

Op 5 december is er een actie geweest om aandacht te vragen voor het gezin. Op station Amersfoort is er een flyer en een presentje uitgedeeld met de oproep om het hele jaar aandacht te geven aan het gezin.

5.2.4 KLIK – Maarten Molenaar

Voor *KLIK* was 2014 een bijzonder jaar. Het tijdschrift bestond namelijk 25 jaar. Tijdens de *KLIK*-dag in Den Haag hebben we daar aandacht aan gegeven. We kijken terug op een geslaagde jubileumviering.

De vaste rubrieken in het blad zijn: In het Licht, Kartrekkers, Standpuntig, Puzzelpagina en het Toetje. Eigenlijk is het Toetje veranderd in een Taboetje. Er worden onderwerpen besproken waar mensen niet snel over praten of iets waar we als SGP-jongeren niet aan mee kunnen doen. Ook geven de commissieleden in een statement van ongeveer 80 woorden hun mening over een actualiteit. De overige pagina's worden gevuld met interviews en artikelen.

5.2.5 In Contact – Niels van Leeuwen

Het eerste *In Contact* nummer van 2014 had als thema 'Veiligheid'. Het hoogtepunt van het blad was het interview met minister Opstelten, van Veiligheid en Justitie.

In het tweede nummer werd het thema 'Kunst' aan de kaak gesteld. In dit nummer hadden we een interview met Jet Bussemaker en Martin Bosma.

Het derde nummer handelde over allerlei vraagstukken en wetenswaardigheden over de 'Natuur', zoals natuurgeweld, klimaatverandering, natuurbeheer en Greenpeace.

'Onderwijs': dat was het thema van de laatste *In Contact* van 2014. In dit nummer gaven we het woord aan MBO Raad voorzitter Jan van Zijl. We zaten om de tafel met Madeleine van Toorenborg van het CDA en commissie Onderwijs zocht uit wat er allemaal veranderde aan de studiefinanciering.

5.2.6 Sociaal Economische Zaken (SEZ) – Martijn Markus

Commissie SEZ heeft zich gericht op twee specifieke thema's. Aan het begin van het jaar is de commissie nog enige tijd bezig geweest met de afronding van het thema jeugdwerkloosheid. Na afronding van dit thema heeft de commissie zich gericht op het gebied van nivellering en belastingstelsels.

Daarnaast zijn gedurende het jaar verschillende artikelen geschreven voor *In Contact* en *De Banier* en zijn er statements op de website van SGP-jongeren verschenen. Daarnaast kreeg SEZ begin dit jaar de gelegenheid haar mening over orgaandonatie te delen op een door de Jonge Democraten georganiseerde avond.

5.2.7 Onderwijs – Erik Jan Vinke

Het afgelopen jaar heeft commissie onderwijs zich vooral bezig gehouden met thema's als cultuur, studiefinanciering en gezin.

Rondom de studiefinanciering is veel te doen geweest afgelopen jaar. Door de commissie is veel onderzoek verricht en daarover is uitgebreid met de SGP- fractie gesproken. Dit resulteerde zelfs

in een amendement, ingediend door de SGP Tweede Kamer fractie, dat zou regelen dat er een bonusregeling komt voor studenten die afstuderen binnen de nominale tijd. Helaas is dit niet door de Tweede Kamer overgenomen. Toch zijn wij blij dat we van ons hebben laten horen en dat bewezen is dat SGP-jongeren er wel degelijk toe doet!

2.2.8 Duurzame Ontwikkeling en Landbouw (DOL)– Jan Willem Bijl

Wij zijn een commissie met een erg brede portefeuille. Ons eerste jaarthema was intensieve veehouderij. De onontkoombare vraag is in hoeverre intensieve veehouderij aansluit bij Bijbelse aanwijzingen rondom het houden van dieren (voor consumptie).

Tweede Kamer fractiemedewerker Hans Maljaars heeft rondom dit onderwerp een publicatie geschreven, vandaar dat we als commissie bij hem en Elbert Dijkgraaf op bezoek zijn geweest. Op 12 mei is een debatavond georganiseerd over intensieve veehouderij. Een open gesprek over hoe christelijke veehouders zich onderscheiden van niet-christelijke collega's was het mooie resultaat van een halfjaarplan.

Op 4 november 2014 hadden we als commissie een 'duurzaam diner' met de Tweede Kamerfractie. Hier hebben we gesproken over de koers van de fractie op de groenere onderwerpen. Het meest tastbare resultaat is de 'duurzaamheidsrace'. Op deze dag ging een SGP team in een elektrische auto de strijd aan met een team van SGP-jongeren. Er werd duidelijk dat de nieuwe generatie elektrische auto's goed geschikt is om redelijke afstanden mee af te leggen

5.2.9 Binnenland – Mathijs Jonkers

In het jaar 2014 heeft commissie Binnenland zich in verschillende thema's verdiept. Allereerst is het Nederlandse drugsbeleid tegen het licht gehouden. Aan de hand van verdiepende literatuur is gekeken naar andere opties dan het huidige gedoogbeleid t.o.v. drugs. In de vorm van een werkbezoek aan ggz-instelling de Hoop hebben we de praktijk aan het woord gelaten. Het halfjaarthema drugs is afgesloten met het organiseren van een avond met SGP-jongeren Apeldoorn, waarbij Apeldoornse politici met elkaar debatteerden en een ex-verslaafde zijn indrukwekkende levensverhaal vertelde.

In het najaar van 2014 is de commissie gestart met het thema, de invloed van media op de SGP. Aan de hand van een aantal casussen is gekeken hoe de SGP functioneert in de media. Naar aanleiding van dit onderzoek schrijven we een aantal adviezen voor SGP op het gebied van mediabeleid.

5.2.10 Internationaal – Wilco Kodde

In de wereld speelde in 2014 teveel af om allemaal bij te houden. Oorlogen begonnen, gingen door, verergerden en kwamen op allerlei manieren ook dichterbij. De commissie heeft hierover verschillende publicaties geschreven. In de eerste helft van het jaar stonden de verkiezingen voor het Europees Parlement hoog op de agenda. In februari bezocht de commissie, samen met jongeren van Perspectief (CU-jongeren), het Europees Parlement in Straatsburg. Hier overhandigde we de vernieuwde ABC-standpunten aan Bas Belder.

Samen met Perspectief werden nog enkele activiteiten ondernomen ter ondersteuning van de campagne van de CU/SGP. In Dordrecht werd geflyerd met een flyer over de (Europese) aanpak van mensenhandel. Deze actie heeft verschillende media gehaald. Verder werd in de tweede helft van 2014 in drie brainstormsessies het onderwerp EU meer uitgediept ter voorbereiding op een publicatie van 2015. Het doel van die publicatie is het schetsen van een 'ideale' Europese Unie.

De functie van de voorzitter veranderde qua naam in 'internationaal secretaris', wat inhoudt dat hij de officiële vertegenwoordiger van SGP-jongeren in de buitenlandse contacten is. Er werd een succesvol lidmaatschapsverzoek ingediend bij het Europese politieke jongeren netwerk ECPYouth.

6 Tweede Kamer

Naar gewoonte wordt in het jaarverslag van de partij ook een paragraaf opgenomen waarin de SGP-fracties in de Staten-Generaal verslag doen van hun werkzaamheden in het parlement en daarbuiten.

6.1 Personalia

De Kamerleden Van der Staaij, Dijkgraaf en Bisschop, respectievelijk lid van de Tweede Kamer sinds 1998, 2010 en 2012, werden in hun werkzaamheden bijgestaan door een team van beleidsmedewerkers, voorlichters en een secretaresse. Het aantal beleidsmedewerkers werd met één uitgebreid in de persoon van Eline van den Bosse uit Rotterdam. Zij is onder andere aangesteld voor de financiële ondersteuning van de fractie met het oog op begrotingsbesprekingen en doorrekening van het verkiezingsprogramma.

In november hebben we stilgestaan bij het 12,5-jarig jubileum van Willem de Wildt.

Samenstelling van het team van medewerkers:

- » Eline van den Bosse, beleidsmedewerker financiën
- » Menno de Bruyne, voorlichter
- » Diederik van Dijk, beleidsmedewerker buitenlandse zaken, defensie, EU en I & M (onderdeel infrastructuur); tevens belast met afstemming tussen Eerste en Tweede Kamerfractie
- » Geerlof de Jong, beleidsmedewerker VWS en pensioenen
- » Janie de Jong, secretaresse
- » Gijsbert Leertouwer, beleidsmedewerker OCW, SZW, wonen en vreemdelingenbeleid
- » Hans Maljaars, beleidsmedewerker EZ en I & M (onderdeel milieu)
- » Arnoud Proos, voorlichter
- » Willem de Wildt, beleidsmedewerker BZK, Veiligheid & Justitie en medische ethiek

De fractie ontvangt regelmatig scholieren voor een eendaagse stage. Daarnaast hebben twee studenten een langere periode meegedraaid in het kader van hun studie. Nathan Boosman, student communicatie aan de Christelijke Hogeschool Ede, heeft zich beziggehouden met het thema Israël. Henri Krooneman, student Internationale Betrekkingen en Internationale Organisatie aan de Rijksuniversiteit Groningen, heeft een notitie geschreven over geloofsvervolging: Een ongemakkelijke waarheid. Deze notitie is aangeboden aan minister Koenders.

Kamerleden en medewerkers maakten deel uit van diverse commissies en besturen binnen /namens de partij, te weten:

- » Kees van der Staaij: adviseur hoofdbestuur
- » Kees van der Staaij en Arnoud Proos: strategiecommissie
- » Arnoud Proos: redactie *De Banier*
- » Hans Maljaars: redactie *Zicht*
- » Roelof Bisschop: Guido de Brèsstichting
- » Diederik van Dijk: adviseur Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa
- » Elbert Dijkgraaf: Deputaatschap Hoge Overheid GG
- » Diederik van Dijk: Platform Waarden en Normen

6.2 Activiteiten in de Tweede Kamer

De Kamervergadering wordt op dinsdag gestart met een fractievergadering, te beginnen met een meditatief moment onder leiding van onze fractievoorzitter. Bij deze vergadering is ook de Eerste Kamerfractie aanwezig. Vaste bespreekpunten zijn de agenda van de Eerste Kamer, de

stemmingen en de Kameragenda van die week.

Bij het bepalen van onze prioriteiten voor wat betreft de plenaire debatten en algemeen overleggen richten we ons onder andere op de speerpunten voor deze periode, zoals die zijn vastgelegd in het Integraal Strategisch Beleidsplan 2014-2018:

- voor een christelijk Nederland
- voor het leven
- voor de zondagsrust
- voor een verantwoorde vrijheid
- voor Israël
- voor het gezin
- voor elkaar
- voor de veiligheid
- voor een duurzame leefomgeving
- voor een gezonde economie

Bij elk speerpunt hebben we als fractie ook een aantal concrete acties geformuleerd, zoals het afleggen van een werkbezoek, een fractienotitie of een opinieverhaal.

6.3 Wetgeving

Veel aandacht is in 2014 uitgegaan naar de wetsvoorstellen die samenhangen met de overgang van een aantal taken van het Rijk naar de gemeenten. Dat thema heeft ook de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen van 19 maart gestempeld. In dit verslag wordt daarom uitgebreid ingegaan op deze wetgeving.

In het zomerreces werden we opgeschrikt door de ramp met de MH17 in Oekraïne. Er werden een aantal overleggen en briefings ingelast. Ook waren onze kamerleden in Eindhoven aanwezig bij de ceremonies ter gelegenheid van de aankomst van de slachtoffers, alsmede bij de nationale herdenking in Amsterdam op 10 november.

Net als in 2013 zag de regering zich genoodzaakt op onderdelen tot afspraken te komen met een aantal fracties -waaronder de SGP- die bereid zijn constructief mee te denken, omdat de geestverwante fracties van het kabinet in de Eerste Kamer niet beschikken over een meerderheid. Dit betrof het Zorgakkoord in april, en in augustus is gesproken over een aantal onderdelen van de begroting voor 2015.

Dat mondde uit in het begrotingsakkoord 2015. Daardoor kon de SGP onder andere bereiken dat er weer meer geld voor defensie en voor het Openbaar Ministerie wordt uitgetrokken. Gezien de toenemende onveiligheid is dat hard nodig. Ook werd bereikt dat de voorgenomen belastingverhoging verminderd werd.

Ondertussen spreekt de SGP ook met de regering over het nieuwe belastingstelsel. Dit onder andere naar aanleiding van een motie die de SGP indiende. De SGP wil fors lagere, eenvoudiger en eerlijker belastingen. Niet alleen wordt er nu veel geld rondgepompt waardoor de tarieven te hoog zijn, ook worden eenverdieners veel te zwaar belast in vergelijking met tweeverdieners. Dit proces wordt in 2015 vervolgd.

» Hervorming langdurige zorg en zorgakkoord

In 2014 zijn veel voorstellen van de regering behandeld door de Tweede Kamer waarmee de langdurige zorg toekomstbestendig is gemaakt. De SGP heeft zich bij de behandeling van deze wet- en regelgeving sterk gemaakt voor een samenleving waarin mensen met een beperking of chronische psychische en psychosociale problemen zoveel mogelijk kunnen (blijven) deelnemen. De SGP zag daarbij kansen in het verbinden van de cliënt, zijn of haar sociale netwerk en de professionele zorg. Ook kerken en maatschappelijke organisaties hebben een belangrijke rol.

Voor wie ook met steun van de omgeving niet of gedeeltelijk zelfredzaam kan zijn, blijft een royaal vangnet met kwalitatief goede ondersteuning en passende zorg noodzakelijk.

Bij de hervorming van de langdurige zorg heeft de Tweede Kamerfractie bijzondere aandacht gegeven aan de thema's keuzevrijheid, eigen regie, ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers en de positie van gemoedsbezwaarden. Naast het realiseren van belangrijke verbeteringen op deze thema's, hebben de onderhandelingen van de SGP over de zorg hebben ertoe geleid dat gemeenten meer geld kregen voor een soepele overgang van de zorg. Tevens meer budget voor mensen die intensieve zorg nodig hebben, alsmede voor dagbesteding voor ouderen en gehandicapten. Ook is er extra geld gekomen voor Jeugdzorg, onder meer voor landelijk en regionaal opererende instellingen voor jeugdzorg.

» WMO

Met de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning krijgen gemeenten veel verantwoordelijkheden om mensen te ondersteunen in hun zelfredzaamheid en participatie. Omdat het doel van de wet heel goed overeenkomt met de visie van de SGP op de zorg, hebben we met overtuiging voor de wet gestemd. Maar niet nadat we een aantal belangrijke verbeteringen hebben doorgevoerd. Het gaat onder meer om amendementen waarmee:

- mantelzorgers in staat gesteld worden de hulp aan een hulpbehoevende persoon langer vol te houden;
- de keuzevrijheid en eigen regie van mensen geborgd wordt om te kiezen voor zorg en ondersteuning die aansluit bij hun godsdienstige gezindheid, levensovertuiging en culturele achtergrond;
- gemeenten een stimulans krijgen om actief met partijen in de samenleving in gesprek te gaan over de manier waarop zij kunnen bijdragen aan de zorg voor elkaar;
- cliënten zelf kunnen bijbetalen wanneer het tarief van de door hem gewenste aanbieder duurder is dan het door de gemeente voorgestelde
- aanbod, en een onwenselijke stapeling van eigen bijdragen voorkomen wordt.

» Wet langdurige zorg

De Wet langdurige zorg (Wlz) vervangt de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). De Wlz biedt een recht op zorg voor ouderen en gehandicapten. De doelgroep van deze wet is beperkt tot de zwaarste zorg, namelijk alleen degenen die permanent toezicht of zorg nodig hebben. Alle andere groepen ontvangen zorg vanuit de WMO, de Jeugdwet of de Zorgverzekeringswet. De Wlz biedt verschillende mogelijkheden om zorg in natura te ontvangen en zelf zorg in te kopen met een persoonsgebonden budget. Door het amendement Van der Staaij is de positie van mantelzorgers in de wet versterkt. Het is belangrijk dat ook bij het sluiten van contracten tussen zorgaanbieders en verzekeraars de positie van mantelzorgers wordt betrokken. Met het amendement Van der Staaij wordt ook beter rekening gehouden met de levensbeschouwelijke achtergrond van cliënten. Ook is een amendement van Kees van der Staaij aangenomen waardoor een compensatie voor gemoedsbezwaarden wordt geregeld. Door de invoering van de Wlz krijgen gemoedsbezwaarden te maken met grotere financiële risico's. Het amendement regelt dat niet langer jaarlijks een deel uit hun verplichte spaarpot wordt gehaald, maar dat zij tot het overlijden van het laatste lid van het huishouden over hun spaargeld kunnen beschikken.

» Artikel 13 Zorgverzekeringswet

Een wet die in 2014 tot twee maal toe bijzonder veel aandacht kreeg, was de wet marktordering gezondheidszorg, beter bekend als de wet over de vrije artsenkeuze. Aanvankelijk stonden we kritisch tegenover het wetsvoorstel en was er onvoldoende vertrouwen dat de vrije artsenkeuze gewaarborgd bleef. Door het sluiten van een akkoord heeft de SGP een aantal belangrijke wijzigingen kunnen bewerkstelligen:

- Zorgverzekeraars moeten bij het inkopen van zorg rekening houden met wensen van

verzekeren en worden wettelijk verplicht oog te hebben voor de behoefte aan identiteitsgebonden zorg.

- Volledige keuzevrijheid blijft behouden voor zorg dicht bij de mensen. De wetswijziging heeft geen betrekking op onder andere huisartsenzorg, logopedie, verloskundige zorg, kraamzorg en wijkverpleegkundige zorg.
- Er zijn aanvullende eisen geformuleerd voor zorgverzekeraars voor het transparant maken van hun inkoopproces, het geven van informatie over afgesloten contracten en zorgplafonds en het bieden van ruimte aan nieuwe toetreders.
- Ten slotte is afgesproken dat er een overgangsrecht komt. Wanneer er sprake is van een aaneengesloten behandeling, maar de zorgverzekeraar de zorgaanbieder een jaar later niet contracteert of de vergoeding verlaagt, dan zal de vergoeding onverminderd worden voortgezet.

Eind 2014 is het wetsvoorstel door de Eerste Kamer verworpen. Het wetsvoorstel zal in aangepaste vorm in 2015 opnieuw worden ingediend.

» **Wet maatregelen Wet Werk en Bijstand**

De Wet maatregelen WWB regelt allereerst een zogenoemde kostendelersnorm voor verschillende uitkeringen. Deze norm houdt in dat de uitkering wordt verlaagd wanneer er meerdere uitkeringen in een huishouden zijn. De gedachte is namelijk dat deze personen kosten voor levensonderhoud kunnen delen. Overigens wordt onderscheid gemaakt tussen de bijstand en de AOW. Aangezien voor de AOW premies worden betaald, houdt iedere AOW-gerechtigde ten minste recht op 50% AOW. De regeling geldt nu al voor gehuwden. Het wetsvoorstel regelt ook duidelijker welke verplichtingen gelden voor bijstandsgerechtigden en welke sancties bijvoorbeeld gelden bij onbehoorlijk gedrag. Gemeenten houden daarbij veel ruimte voor maatwerk en dienen in hun verordening nadere keuzes te maken, bijvoorbeeld in hoeverre de maatschappelijke tegenprestatie verplicht is. Door het amendement Dijkgraaf is voorkomen dat de arbeidsverplichting in de bijstand ook gaat gelden voor alleenstaande ouders met kinderen tot vijf jaar. De SGP is blij dat het opnieuw gelukt is de vrijstelling te behouden.

» **Participatiewet en Quotumwet**

De Participatiewet vervangt de Wet werk en bijstand (WWB). Met deze wet wordt de verantwoordelijkheid van de gemeente ten aanzien van werk en bijstand ook uitgebreid naar alle personen die niet volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn. De Wajong – die wordt uitgevoerd door het UWV – blijft alleen toegankelijk voor personen die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn. Bedrijfsleven en overheid krijgen de komende jaren eerst de kans om respectievelijk 100.000 en 25.000 banen beschikbaar te stellen voor arbeidsgehandicapten. Wanneer dat niet lukt, krijgen werkgevers die niet voldoen aan hun taakstelling op basis van de Quotumwet een boete opgelegd. Door het amendement Dijkgraaf is in de Participatiewet geregeld dat de autonomie van de gemeente wordt versterkt. De mogelijkheid van de minister om bestuurlijke aanwijzingen te geven wordt beperkt tot de invoering van de decentralisaties, te weten tot drie jaar na inwerkingtreding van de WMO, de Jeugdwet en de Participatiewet.

» **Bedrijfsleven/landbouw**

In verschillende debatten heeft de SGP aandacht gevraagd voor de positie van ondernemers, in het algemeen en in specifieke sectoren als binnenvaart, landbouw en visserij. Een concreet zorgpunt is dat veel kleine leveranciers door grote afnemers geconfronteerd worden met forse overschrijding van wettelijk vastgelegde betalingstermijnen. De Kamer heeft een motie van Elbert Dijkgraaf aangenomen waarin gevraagd wordt om een handhavende rol voor de mededingingsautoriteit. De SGP heeft verder actief deelgenomen aan de wetsbehandeling in het kader van de langslappende Programmatische Aanpak Stikstof, waarbij door een SGP-amendement een ontsnappingsroute is opengebleven (externe saldering). Ook is na veel politiek getouwtrek

een motie van Elbert Dijkgraaf aangenomen en uitgevoerd die ervoor zorgt dat enkele sectoren in de landbouw ook in 2014 vrijgesteld worden van de verplichting om waardevolle stromest te verwerken. In het najaar heeft de regering zich na een motie van de SGP samen met verschillende andere EU-lidstaten in Brussel negatief uitgesproken over een onevenredige greep in de Europese landbouwkas door de Europese Commissie, waardoor dit werd voorkomen.

» **Verduurzaming**

In navolging van het speerpunt 'voor een duurzame leefomgeving' heeft de SGP in verschillende debatten aandacht gevraagd voor verduurzaming. In debatten over het energiebeleid heeft de SGP erop gewezen dat het budget voor energie innovatie ver achterloopt op het budget voor duurzame energieproductie, terwijl innovatie juist nodig is voor toekomstbestendige verduurzaming van de energievoorziening. Bij de behandeling van de zogenaamde melkveewet heeft de SGP zich actief ingezet voor aanvullende begrenzing van de groei van de melkveehouderij, met inachtneming van voer-mest regionale kringlopen. Verder heeft de SGP zich doorlopend sterk gemaakt voor meer ruimte voor boeren en vissers om mededingingsbeperkende afspraken te maken ten behoeve van het terugverdienen van investeringen in dierenwelzijn en milieu.

» **Initiatiefwet Bisschop inzake de onderwijsinspectie**

In februari 2014 heeft Roelof Bisschop een initiatiefwet ingediend om de positie van de Onderwijsinspectie beter te regelen. De SGP wil dat de inspectie duidelijker kenbaar maakt welke eisen wettelijk zijn verankerd en welke criteria vrijblijvend zijn. Daarmee wordt de noodzakelijke vrijheid voor het onderwijs beter gerespecteerd. In november heeft de Raad van State advies gegeven over het voorstel. Naar aanleiding van dit advies is het voorstel aangepast en zijn CDA en D66 mede indiener geworden van het voorstel. De Onderwijsraad heeft in december geadviseerd over het gewijzigde voorstel. De parlementaire behandeling zal in februari vervolgd worden met de eerste gelegenheid voor alle fracties om een schriftelijke inbreng te leveren.

6.4 Externe activiteiten

Naast het werk in de Tweede Kamer vinden we het belangrijk om ook daarbuiten actief te zijn, dan wel mensen van buiten uit te nodigen die ons van dienst kunnen zijn met hun expertise. In chronologische volgorde volgt hierna een selectie van die werkzaamheden:

- Begin januari hebben Kees van der Staaij, Arnoud Proos en Diederik van Dijk Israël bezocht. Tijdens dit bezoek kwam berichtgeving naar buiten over boycot van Israël door Vitens/PGGM. Hierop is ingehaakt door het stellen van mondelinge vragen aan de minister van buitenlandse zaken.
- De Kamerleden hebben op 8 maart een bijdrage geleverd aan de SGP-jongeren dag. Stilgestaan werd bij het thema 'veiligheid'; hoofdspreker was minister Opstelten van Veiligheid & Justitie.
- Kees van der Staaij heeft samen met de algemeen voorzitter van de partij op 14 maart een felicitatiebezoekje gebracht aan het 30.000ste SGP-lid: Hans den Hartog uit Ridderkerk.
- De fractie heeft op 21 maart vrijwilligersactiviteiten verricht bij de Stichting tot Heil des Volks in Amsterdam. Dit was in het kader van de landelijke NL-Doet-dagen.
- Een aantal keren per jaar worden deskundigen uitgenodigd voor een lunchlezing. Op 25 maart heeft prof. Paul Frissen gesproken over het thema 'Staatsvrije ruimte'.
- De TK-fractie was op 4 april betrokken bij de werkconferentie over het 'Integraal Strategisch Beleidsplan SGP 2014-2018'.
- Dr. Stefan Paas was 12 juni spreker tijdens de 'Groenkring', waar we met elkaar hebben nagedacht over: Wat houdt een christelijk getuigenis in wanneer de samenleving verandert? Welke rol speelt macht? Moeten en mogen christenen zich inspannen om de samenleving te veranderen naar hun morele inzichten, met inzet van politieke macht? Zijn er alternatieven?
- In het kader van ons speerpunt 'Voor een duurzame leefomgeving' hebben we op 19 juni een

aantal deskundigen uitgenodigd rondom het thema 'Energiebeleid'.

- Op 8 september vond de jaarlijkse bijeenkomst met SGP-ambtenaren plaats. Dit keer hebben we met elkaar van gedachten gewisseld over het thema 'regeldruk'.
- Diederik van Dijk heeft in september een conferentie van the Transatlantic Christian Council, the Acton Institute en the Colson Center bijgewoond in Washington DC. Thema's die centraal stonden: godsdienstvrijheid, onderwijsvrijheid en de rol van religie in het publieke domein in relatie tot vigerende opvattingen over mensenrechten.
- De officiële start van het parlementaire jaar is op Prinsjesdag. Deze keer werd de opening voor fractie, partijbureau en familieleden verzorgd door ds. G.W.S. Mulder uit Zoetermeer.
- Op de open dag van de SGP in de Tweede Kamer, 4 oktober, waren raads- en statenleden te gast met hun partners. Er werd onder andere een debatwedstrijd in de plenaire zaal georganiseerd. Ook was er de mogelijkheid een workshop bij te wonen van Siriz.
- De SGP heeft een Ondernemersplatform opgericht. 10 oktober is deze groep ontvangen in de Tweede Kamer.
- Kees van der Staaij heeft, als voorzitter van de Israël-caucus in Nederland, van 10-14 oktober in Jeruzalem een congres bijgewoond van de Israël Allies Foundation.
- 10 november werd een expertbijeenkomst belegd rondom het thema belastingherziening en 'eenverdieners'.
- 21 november waren we te gast bij onze fractie in de provincie Utrecht voor een overleg en werkbezoek met SGP-statenleden.
- Op het partijcongres van 28 november hebben de kamerleden Van der Staaij en Dijkgraaf een bijdrage geleverd. Thema van dit congres was 'Bouwen aan vertrouwen'.
- Willem de Wildt heeft 28/29 november in Madrid het oprichtingscongres 'One of Us' (Europese pro life organisatie) bijgewoond.
- 1 december werd een werkbezoek afgelegd in Gouda, thema integratie/islam.
- 5 december waren we in Ede voor een werkbezoek rondom thema's (mantel)zorg en arbeidsparticipatie.

Behalve voor SGP-avonden werden door de Kamerleden ook lezingen verzorgd voor andere groepen, zoals:

- forum studiedag Van Lodensteincollege
- jaarlijks overleg met Vrouwenbonden Ger. Gezindte
- residentiepauzediensten Den Haag
- studiedag Hoornbeeck College
- ouderavond School met de Bijbel, Nieuw-Beijerland
- studiedag Driestar-Educatief
- opening Boerderijkantine fam. Brandsen
- forum debat Beter Onderwijs Nederland (BON)
- jaarvergadering Versluissschool Aagtekerke
- gastcollege Radboud Universiteit
- bezinningsavond reformatorische kerken Den Haag
- themadag Deputaatschap Israël Ger. Gem.
- algemene ledenvergadering Berséba
- forum landelijke conferentie identiteitsgebonden zorg
- column 'Nacht van de theologie'
- demonstratie (tegen) christenvervolging
- lezing 'opgroeisymposium', Hilversum
- Mars voor het Leven, Den Haag

6.5 Enkele getallen

Met dank aan de dienst informatievoorziening (DIV) van de Tweede Kamer volgen hier tot slot enkele getallen:

- In stemming gebrachte amendementen: 41 (25 aangenomen)
- In stemming gebrachte moties: 32 (19 aangenomen)
- Schriftelijke/mondelijke vragen: 41
- Deelname aan debatten (plenair, wetgevingsoverleggen, algemeen overleggen): 205
- Deelname aan door de kamer georganiseerde (rondetafel)gesprekken en werkbezoeken: 62

7 Eerste Kamer

Eind 2014 is het kabinet Rutte/Asscher halverwege de regeerperiode van 4 jaar. Het kabinet, dat bij aantreden in november 2012 werd afgedaan als een gedoemd politiek brekebeentje, valt op doordat het kans gezien heeft de meest essentiële voorstellen uit het regeerakkoord door het parlement te loodsen. Omdat VVD en PvdA wel in de Tweede maar niet in de Eerste Kamer een structurele meerderheid hebben, zag het kabinet zich genoodzaakt coalities te sluiten met niet-regeringspartijen en maatschappelijke organisaties om draagvlak te creëren. Die akkoorden hebben intussen voor het grootste deel tot aangenomen wetsvoorstellen geleid.

Politisering van de Eerste Kamer is een risico dat vooral door de intensieve media-aandacht, waar ook kamerleden voedsel aangeven, wordt opgeroepen. Het toenemend aantal moties dat wordt ingediend wijst ook in de richting van een activistischer wordende Kamer. Tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen van 2014 is een niet erg doordacht idee gelanceerd om een staatscommissie 'staatsrechtelijke herziening', o.a. betreffende ons tweekamerstelsel, in te stellen.

» Medewetgever

De Eerste Kamer is in de eerste plaats medewetgever en hanteert bij de beoordeling van wetsvoorstellen de bekende toetsingscriteria van rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Vooral de rechtmatigheid krijgt aandacht: rechtsbescherming, verenigbaarheid met Grondwet en internationale verdragen, strijd met fundamentele rechtsbeginselen of grondrechten. Onder andere bij het wetsvoorstel tot uitbreiding van de voorlopige hechtenis speelden deze elementen een rol. Een motie zal ertoe leiden dat in de Grondwet een bepaling over de democratische rechtsstaat zal worden opgenomen. Reparatiewetgeving moet tot aanpassing van het wetsvoorstel verruiming fouilleerbevoegdheden leiden. Een andere motie brengt de toegang tot de rechter als fundamenteel recht in de Grondwet.

De Eerste Kamer heeft afgelopen jaar een zwaar punt gemaakt van de onwenselijkheid dat de regering al maatregelen treft voordat het parlement (inclusief de Eerste Kamer) de vereiste wetsvoorstellen heeft aanvaard.

» Initiatiefvoorstellen

Naast regeringsvoorstellen heeft de Kamer de afgelopen periode ook een groot aantal initiatiefvoorstellen die door de Tweede Kamer werden ingediend, behandeld. Deze mogen altijd op extra kritische aandacht rekenen.

Zo het voorstel (tot Grondwetwijziging) om een bindend correctief referendum (initiatiefvoorstel Fokke, Voortman, Schouw) mogelijk te maken. Bij het voorstel voor een raadgevend referendum (init. Idem) heeft de Kamer geëist dat een horizonbepaling en een opkomstdrempel (30% van de kiesgerechtigden) zou worden opgenomen. Die voorstellen liggen thans bij de Kamer.

Bij de afschaffing van het verbod van godslastering (initiatiefvoorstel Schouw en De Wit) werd bij motie gevraagd om te onderzoeken of een mogelijke aanpassing van het Wetboek van Strafrecht bescherming van minderheden tegen zeer kwetsende uitlatingen kan bieden zonder de vrijheid van meningsuiting onnodig te beperken. Het onderzoek concludeerde dat een aanpassing van de strafwet niet nodig is; idem de regering.

Bij het initiatiefvoorstel Dijkstra en Schouw gewetensbezwaarde ambtenaren van de burgerlijke stand leidde een motie tot de toezegging door de regering dat het niet nodig is dat ook

buitengewone ambtenaren van de burgerlijke stand die voor één huwelijk worden benoemd (bijvoorbeeld familieleden, vrienden of bekenden van het bruidspaar) de verklaring tekenen die andere ambtenaren wel moeten ondertekenen.

Het initiatiefvoorstel-Schouw tot deconstitutionalisering van de benoeming van de Commissaris van de Koning en de burgemeester zal wellicht begin 2015 worden behandeld. Het wetsvoorstel Huis voor klokkenluiders (initiatiefvoorstel-Van Raak, Fokke, Schouw, Voortman, Segers, Ouwehand en Klein) is aangehouden in afwachting van aanpassing aan de kritiek vanuit de Kamer.

» **Controleur**

Controle van het regeringsbeleid kan plaatsvinden via schriftelijke vragen. In de afgelopen periode werden er zeven gesteld, o.a. één over drugsgerelateerde criminaliteit (en coffeeshops) in Limburg en Brabant. De Kamer probeert soms ook mee te sturen bij het beleid, o.a. via beleidsdebatten. Zo vond in maart 2014 het thematisch beleidsdebat over 'De staat van de rechtsstaat' plaats op initiatief van de commissie voor Veiligheid en Justitie, voorafgegaan door een bijeenkomst met deskundigen. In dit debat, waaraan de SGP-fractie deelnam, werd o.a. kritiek geuit op de focus in de politiek op meerderheidsbesluitvorming, waardoor onvoldoende gewicht aan diversiteit en grondrechten dreigt te worden toegekend.

» **Moties**

In het parlementaire jaar 2013 – 2014 zijn er meer moties ingediend dan de jaren daarvoor. Zo bijvoorbeeld bij het wetsvoorstel Juridisch ouderschap vrouwelijke partner van de moeder. Deze motie heeft in april 2014 geleid tot de instelling van een brede, multidisciplinaire staatscommissie herijking ouderschap. Doel van het wetsvoorstel was ook de positie van kinderen die zijn geboren in een lesbische relatie zoveel mogelijk gelijk te stellen aan die van kinderen geboren in een heteroseksuele relatie. Het kind stamt dan van rechtswege af van twee vrouwen. Het afstammingsrecht wordt hiermee niet langer alleen op het biologische ouderschap maar ook het sociale ouderschap gestoeld. De SGP-fractie stemde zowel tegen het voorstel als de motie.

» **Greco-commissie**

De een jaar eerder ingestelde tijdelijke commissie-Greco-rapport (zie vorig jaarverslag) heeft gerapporteerd over versterking van de integriteitsbewaking. In het Reglement van Orde zullen bepalingen opgenomen worden over belangenconflicten, giften, buitenlandse reizen, gedetailleerdere informatie over functies naast het Kamerlidmaatschap en omgang met (vertrouwelijke) informatie. Op 17 juni 2014 is het verslag plenair besproken en zijn de conclusies en aanbevelingen door de Kamer overgenomen.

» **Kiescollege BES**

Er ligt in de Kamer een voorstel om de eilandsraden van Bonaire, St. Eustatius en Saba voortaan mede de leden van de Eerste Kamer te laten kiezen. De Kamer gaat hier niet akkoord mee. Men wil geen directe of indirecte invloed van niet-Nederlanders op de samenstelling van de Eerste Kamer en wel invloed op die samenstelling voor Nederlandse ingezetenen van de BES-eilanden. De enige mogelijkheid om deze uitgangspunten te verwezenlijken is volgens de commissie BZK en die van Koninkrijksrelaties de instelling van een apart kiescollege BES. Het conflict met de regering is begin 2015 nog niet opgelost.

» **Slot**

In 2014 kon, door ziekte sinds 4 juli, niet worden deelgenomen aan de Algemene Politieke beschouwingen op 14 oktober. Sinds 29 oktober vindt weer beperkte deelname aan de werkzaamheden van de Kamer plaats.

Het laatste jaar (2014 – 2015) van de zittingstermijn van de Kamer is ingegaan. D.V. op 18 maart 2015 zullen de verkiezingen voor Provinciale Staten plaatsvinden en 26 mei die voor de Eerste Kamer. Aangezien het mandaat van het zittend lid van de fractie niet wordt verlengd, is dit het laatste jaarverslag van zijn hand.

Noot: Voor een overzicht van behandelde wetsvoorstellen, een overzicht van door de EK gebruikte bevoegdheden en een overzicht van doorlooptijden van wetsvoorstellen zie respectievelijk de blz. 11, 18 en 29 van het Jaarbericht Eerste Kamer 2013-2014.

Afsluiting

Velen hebben ook dit jaar weer bijgedragen aan het werk binnen of namens onze partij. Het hoofdbestuur dankt iedereen die op welke wijze ook een bijdrage geleverd hebben. Het beginsel werkt samenbindend. Het is de opdracht te zijn als een licht der wereld en een stad boven op een berg. Een kaars zet men niet onder een korenmaat, maar op een kandelaar (Matth. 5:14-15).

Innerlijk vuur gewerkt door Gods Geest is daartoe nodig. Wij hebben ook te stellen in de weg van de middelen. Dat is in het jaar 2014 gebeurd. Twee verkiezingen vroegen de aandacht. De wijziging van de partijstructuur was een intensieve klus.

Dank aan de geledingen, dank aan de vrijwilligers, bovenal en in de eerste plaats dank aan de Heere Die liefde en kracht gaf tot het werk.

De Heere stelle het werk van onze partij in het publieke domein tot zegen voor ons Nederlandse volk. De Heere schenke bidders voor land en volk. Dan is er nog verwachting.

drs. P.A. Zevenbergen,
secretaris

M.F. van Leeuwen,
algemeen voorzitter

Bijlage 1

**Agenda 94^e jaarvergadering van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)
D.V. te houden op zaterdag 25 april 2015 in een vergaderzaal van Euretco B.V., Koninginneweg 1,
3871 JZ Hoevelaken, tel. 033 - 253 29 11. Aanvang: 10.00 uur**

Agenda

- 1. Aanvang: 10.00 uur**
  - 1.1 Opening door de plv. partijvoorzitter, ds. A. van Heteren
  - 1.2 Telefax aan Z.M. de Koning
  - 1.3 Zingen van de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus

- 2.a. Vaststellen verslag van de op 29 maart 2014 gehouden Algemene Vergadering**
(partijdag; zie bijlage 3 van het Jaarverslag 2014)
- b. Vaststellen verslag van de op 14 juni 2014 gehouden Algemene Vergadering**
(huishoudelijke vergadering; zie bijlage 4 van het Jaarverslag 2014)

- 3. Jaarverslag 2014**
  - 3.1 Vragen naar aanleiding van het Jaarverslag 2014 (vragen kunnen tot en met 12.00 uur op de dag voorafgaande aan de vergadering per brief of e-mail worden toegezonden aan het Hoofdbestuur)
  - 3.2 Vaststellen van de balans, de staat van baten en lasten en de toelichting daarop (strekt tevens tot décharge van het Hoofdbestuur)

- 4. Vaststellen begroting 2015 (zie bijlage A)**

- 5. Voorstel**
  - 5.1 Voorstel van het Hoofdbestuur tot benoeming van de voorzitter en plv. voorzitter van de Commissie van Beroep (zie bijlage C)

- 6. Moties**

- 7. Toespraak mr. C.G. van der Staaij, voorzitter Tweede Kamerfractie**

- 8. Afscheid mr. G. Holdijk, voorzitter Eerste Kamerfractie en introductie dhr. P. Schalk, lijsttrekker Eerste Kamerverkiezingen.**

- 9. Mededelingen SGP-jongeren**

- 10. Mededelingen**

- 11. Rondvraag** (vragen kunnen t/m 12.00 uur op de dag voorafgaande aan de vergadering per brief of e-mail worden toegezonden aan het Hoofdbestuur)

- 12. Afscheid Hoofdbestuursleden ds. D. Heemskerk en dhr. H. Uil**

- 13. Sluiting morgengedeelte en gebed voor de maaltijd door ds. D. Heemskerk**

Pauze met broodmaaltijd

14. **Dankgebed voor de maaltijd en opening middagvergadering door ds. H. van den Belt (13.00 uur)**
15. **Uitslag (her)verkiezing leden Hoofdbestuur**
16. **Thema ‘Terrorisme in Nederland’**
  - Inleiding door drs. H.W.M. Schoof (Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid)
  - Statements door drs. B. Belder (Europarlementariër), mr. C.G. van der Staaij (Tweede Kamerlid) en K.J.G. Kats (burgemeester Zuidplas)
  - Forumdebat o.l.v. dhr. J. Hoekman (journalist RD)
17. **Partijvoorzitter spreekt woorden van dank**
18. **Slotwoord door ds. A. Vlietstra**
19. **Sluiting (15.00 uur)**

Het **Stembureau** bestaat uit de volgende personen:

Voorzitter:

dhr. D.J. Bal, De Hooge Donck 20, 3344 EM Hendrik Ido Ambacht

Leden:

dhr. P. Bal, Wildenburgstraat 71, 3833 HC Leusden
dhr. A. Grootenboer, Molenzicht 88, 3247 VA Dirksland
dhr. J. Hage, Prinses Christinastraat 21, 4455 BC Nieuwdorp Zld
dhr. J. van Lente, Slinger 53, 8281 MD Genemuiden
dhr. T.A. Naberman, Stelpswyk 93, 9202 BG Drachten
dhr. H. Roseboom, De Driehoek 3, 4053 HX IJzendoorn
drs. A.B. Schep, Dorp 83-a, 3405 BA Benschop
dhr. T. Visser, Nieuwe Bussummerweg 8, 1272 CJ Huizen
dhr. A. Weijma, Sleutelbloemstraat 21, 5317 NB Nederhemert

Het Hoofdbestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij,

M.F. van Leeuwen, partijvoorzitter

drs. P.A. Zevenbergen, secretaris

Bijlage A

Begroting van de SGP voor het jaar 2015

bedragen in euro's kostensoorten	Begroting 2015	Prognose 2014	Begroting 2014
LASTEN			
1. Personeelskosten			
Brutosalaris	423.900	401.002	428.800
Doorbelaste personeelskosten	26.137-	31.478-	31.478-
Overige personeelskosten	38.176	22.159	29.931
Totaal personeelskosten	435.939	391.683	427.253
2. Afschrijvingskosten	62.765	66.088	63.418
3. Huisvestingskosten	56.843	56.783	49.507
4. Vergaderkosten	127.800	136.907	153.750
5. Public relations			
Public Relations	86.800	51.393	84.000
Verkiezingskosten	157.500	149.575	120.000
Doorbelaste public relations	2.500-	2.500-	-
Totaal public relations	241.800	198.468	204.000
6. Bestuurdersvereniging	68.686	-	-
7. Kosten 'De Banier'	240.567	242.301	259.000
8. Kantoorkosten			
Kantoorkosten	80.900	96.952	77.935
Doorbelaste kantoorkosten	1.500-	1.460-	1.000-
Totaal kantoorkosten	79.400	95.492	76.935

9. Algemene kosten			
Algemene kosten	60.000	76.401	74.500
Kosten betalingsverkeer	7.050	5.133	3.050
Totaal algemene kosten	67.050	81.534	77.550
10. Bijdrage aan geledingen			
Wetenschappelijk Instituut	20.000	30.000	30.000
SGP-Jongeren	-	-	-
Totaal bijdrage geledingen	20.000	30.000	30.000
TOTAAL LASTEN	1.400.850	1.299.256	1.341.413
11. Inkomsten van leden	516.250	506.822	493.000
12. Giften	108.500	64.240	74.800
13. Bestuurdersvereniging	10.000	-	-
14. Inkomsten De Banier	153.100	166.741	172.950
15. Overige opbrengsten	27.100	46.234	36.600
16. Rentebaten	45.000	50.130	45.000
15. Bijdrage van de partij	-	-	-
TOTAAL BATEN	859.950	834.167	822.350
Recapitulatie:			
Totaal lasten	1.400.850	1.299.256	1.341.413
Totaal baten	859.950	834.167	822.350
SALDO	540.901-	465.089-	519.063-
Subsidie Ministerie	509.500	517.473	502.500
Bestemmingsreserve			
- 100 jaar SGP	5.000	50.000-	
- Huisvesting	40.000	40.000	40.000
EINDSALDO	13.599	42.384	23.437

	BEGROTING 2015	PROGNOSE 2014	BEGROTING 2014
Guido de Brès-Stichting:			
Totale lasten	198.467	272.035	233.325
Totale baten	35.500	35.704	46.325
	162.967	236.331	187.000
Subsidie ministerie	157.250	159.639	157.000
Bijdrage SGP	20.000	77.990	30.000
Resultaat	14.283	1.298	-
SGP-jongeren:			
Totale lasten	178.702	171.664	176.369
Totale baten	76.100	75.900	86.700
	102.602	95.764	89.669
Subsidie ministerie	103.835	103.264	118.180
Bijdrage SGP	-	-	-
Resultaat	1.233	7.500	28.511

Algemeen:

In de op 14 maart 2009 gehouden algemene vergadering is besloten de ledenbijdrage te verhogen en met ingang van 2011 jaarlijks te indexeren met € 0,50. Op het partijcongres van 14 juni jl. is besloten de contributie voor het jaar 2015 vast te stellen op € 17,50 en dit bedrag tot 2019 niet te indexeren.

De belangrijkste afwijkingen tussen de begroting van 2014 en 2015 zijn de volgende:

LASTEN

1. Personeelskosten
  - De salariskosten zijn lager vanwege het vertrek van de algemeen secretaris dhr. V.A. Smit. In de periode van 1 mei t/m 31 oktober 2014 heeft dhr. J.W. van Berkum ad-interim de functie van algemeen secretaris vervuld. Per 1 november 2014 is de interim fase omgezet in een vast dienstverband.
  - Bij de post salariskosten is rekening gehouden met de periodieke salarisverhogingen en 2% loonsverhoging. Verder is de partij niet verzekerd voor vervanging van personeel bij ziekte en daarom is een bedrag opgenomen voor eventuele 'dubbele salariskosten'.
  - In verband met de ontwikkeling van het personeel is er meer begroot voor cursuskosten.
  - De SGP-jongeren laten meer werkzaamheden verrichten door vrijwilligers. Hierdoor hebben zij minder secretariële ondersteuning nodig van het partijbureau. De post doorbelaste personeelskosten is daarom in 2015 lager dan in 2014.
2. Afschrijvingskosten
  - De afschrijvingskosten blijven ongeveer gelijk.
3. Huisvestingskosten
  - De huisvestingskosten zijn hoger. De verklaring hiervan is dat in 2014 een te laag bedrag was begroot voor de zakelijke lasten en de kosten voor gas, elektra en water stijgen.
4. Vergaderkosten
  - De vergaderkosten vallen lager uit dan in 2014. Er zijn minder cursuskosten voor SGP-bestuurders, omdat er in 2015 geen gemeenteraadsverkiezingen zijn. In juni 2014 is een extra algemene vergadering gehouden over de partijstructuur. In 2015 is alleen de reguliere partijdag begroot. Het voornemen is om in 2015 een SGP-familiedag te organiseren.
5. Public relations
  - In 2015 worden de voorbereidingen getroffen voor een ledenwerfcampagne in 2016. Hiervoor

zijn in 2015 extra kosten begroot. Tevens wordt er in 2015 meer gedoteerd aan het verkiezingsfonds. Dit kan mede dankzij de opbrengsten van het ondernemersplatform dat in 2014 is opgericht. De donaties aan het ondernemersplatform komen namelijk ten goede aan het verkiezingsfonds.

6. Bestuurdersvereniging

- Het Hoofdbestuur wil investeren in de ondersteuning van en dienstverlening aan de SGP-bestuurders. In 2015 wordt een bestuurdersvereniging opgericht. Aan de uitbouw van de bestuurdersvereniging is veel werk verbonden. In de begroting van 2015 en komende jaren is ruimte vrijgemaakt om hiervoor iemand te benoemen. De eerste periode zullen nog niet direct alle SGP-bestuurders lid zijn van de bestuurdersvereniging. Dat betekent dat het Hoofdbestuur vooral de eerste jaren een forsere investering zal moeten doen. Op langere termijn zal er een goede verhouding moeten zijn tussen de financiële bijdrage van het Hoofdbestuur en de bijdragen van de SGP-bestuurders.

7. *De Banier*

- De kosten van *De Banier* vallen lager uit omdat in 2015 de verzending door Erdee-distributie gedaan wordt in plaats van door Postnl.

8. Kantoorkosten

- De kantoorkosten blijven ongeveer gelijk. In 2014 is het computersysteem vervangen. De automatiseringskosten zijn hierdoor gestegen.

9. Algemene Kosten

- De algemene kosten dalen omdat er minder advieskosten worden verwacht.

10. Bijdrage aan geledingen

- De bijdrage van de partij aan de Guido de Brès Stichting wordt verlaagd met € 10.000 wegens vertrek van de wetenschappelijk medewerker. De SGP-jongeren ontvangen geen bijdrage.

BATEN

11. Inkomsten van leden

- De ledeninkomsten stijgen doordat de ledenbijdrage overeenkomstig het in 2009 door de algemene vergadering genomen besluit wordt verhoogd van € 17,00 naar € 17,50.

12. Giften

- De opbrengst aan giften stijgen. In 2014 is het ondernemersplatform opgericht. De opbrengst hiervan wordt na aftrek van de kosten toegevoegd aan het verkiezingsfonds.

13. Bestuurdersvereniging

- Volgens de nieuwe partijstatuten (inwerkingtreding 1 januari 2015) dienen alle SGP-bestuurders lid te zijn van de bestuurdersvereniging. In 2015 zullen alle bestuurders worden uitgenodigd om lid te worden van de bestuurdersvereniging. Belangrijk is dat er op dat moment een duidelijk beeld is wat de bestuurdersvereniging voor de bestuurders wil doen. Wanneer de bestuurders de meerwaarde hiervan inzien, mag worden verwacht dat velen zich aanmelden als lid. Omdat we nu in een opstartfase zitten, zijn de contributieopbrengsten voor het jaar 2015 nog laag begroot.

14. *De Banier*

- De inkomsten van *De Banier* dalen. De giftenstroom neemt af en de publicatievergoeding van de Eurofractie is komen te vervallen.

15. Overige opbrengsten

- De overige opbrengsten dalen vanwege de dalende verkoop van reclamemateriaal.

16. Rentebaten

- De rentebaten blijven gelijk.

Subsidie ministerie

- Bij de rijkssubsidie is rekening gehouden met de bezuinigingspercentages van de rijksoverheid en met drie Tweede Kamerzetels.

- Er is vanuit gegaan dat alle kiesverenigingen voor alle leden per 1 januari 2014 (peildatum volgens artikel 32, vierde lid van de partijstatuten en artikel 2 van het Algemeen Reglement) de partijbijdrage betalen en dus ook alle leden voor de subsidie meetellen. Door niet, niet-volledig of te laat betalen, verminderen de inkomsten van de partij meer dan recht evenredig.

Bestemmingsreserve

De vrijval bestemmingsreserve in 2014 betreft een vrijval uit de bestemmingsreserve huisvesting. Deze valt voor 1/30 deel vrij.

Daarnaast is er in 2014 een bestemmingsreserve gevormd voor het 100-jarig bestaan van de SGP in 2018. In 2015 wordt hier al een deel uit onttrokken.

Bijlage B

Verkiezing leden Hoofdbestuur

Het Hoofdbestuur stelt in de hierna vermelde gevallen de volgende kandidaten voor (telkens in alfabetische volgorde).

I. Aftredend ds. D. Heemskerk

a. mr. L.G.I. Barth

De heer Barth, geboren op 2 november 1964, is jurist/senior consultant. Daarnaast is hij secretaris/penningmeester van de Beroepsorganisatie voor Vastgoedprofessionals, lid van diverse kerkelijke commissies voor opzicht, bezwaren en geschillen, lid van de commissie voor geschillen en de Commissie van Beroep voor het primair en voortgezet onderwijs en lid van diverse commissies voor de oprichting van een kerkgebouw voor de Hersteld Hervormde Gemeente te Ouderkerk aan den IJssel e.o. Hij is raadslid, wethouder en loco-burgemeester voor de SGP in de gemeente Ouderkerk geweest.

b. D. van Dijk

De heer Van Dijk, geboren op 1 november 1951, is leerkracht primair onderwijs. Hij is fractievoorzitter van de SGP in de Provinciale Staten van Overijssel. De heer Van Dijk is ouderling van de Hersteld Hervormde Gemeente te Genemuiden.

II. Aftredend en herkiesbaar mr. M.J.W. Hoek

a. mr. M.J.W. Hoek

De heer Hoek, geboren op 17 augustus 1965, is ouderling van de Gereformeerde Gemeente te Gouda. Hij is vanaf 2005 lid van het Hoofdbestuur. De heer Hoek is advocaat-partner. Daarnaast vervult hij aan zijn kerkelijke ambt verbonden nevenfuncties, is lid van Deputaatschap Diaconale en Maatschappelijk Zorg, commissielid Kerkrecht Gereformeerde Gemeenten, bestuurslid Stichting Cursus Godsdienstonderwijs (CGO) en is secretaris van de Raad van Toezicht van de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS).

b. mr. J.W. Weijers

De heer Weijers, geboren op 19 augustus 1951, is voormalig vennootschaps- secretaris bij een energiebedrijf. Hij is secretaris van de provinciale afdeling van de SGP in Zuid-Holland, is voorzitter van een diaconaal gastenhuis, lid van de werkgroep Kerkelijke Archieven Gereformeerde Gemeenten, lid van de klachtencommissie van de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS) en vertrouwenspersoon van reformatorische scholen in Capelle aan den IJssel.

III. Aftredend H. Uil

a. drs. P.W.J. Hoek

De heer Hoek, geboren op 19 september 1971, is lid van de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland. Hij is wethouder van de gemeente Tholen. Daarnaast is hij lid van de Raad van Toezicht van een regionale scholengemeenschap en algemeen bestuurslid van de Vereniging Zeeuwse Gemeenten, GGD Zeeland en Sabewa Zeeland.

b. ing. B. van de Weerd

De heer Van de Weerd, geboren op 29 augustus 1962, is consultant. Daarnaast is hij fractievoorzitter van de SGP in de gemeente Ede en (kandidaat) statenlid van de SGP voor de Provinciale Staten van Gelderland. De heer Van de Weerd is lid van de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland.

Bijlage C

Voorstellen Partijdag

Voorstel 1: Benoeming leden Commissie van Beroep

In artikel 27 van de partijstatuten is bepaald dat er een Commissie van Beroep is die bestaat uit een voorzitter en twee andere leden. De commissieleden en hun plaatsvervaarders dienen lid te zijn van de SGP en worden op voordracht van het Hoofdbestuur benoemd door de algemene vergadering voor een periode van vijf jaar.

De Commissie van Beroep neemt kennis van en doet een bindende uitspraak in beroep tegen besluiten tot:

- a. opzegging van het lidmaatschap door de partij;
- b. ontzetting uit het lidmaatschap.

Op dit moment zijn de heren drs. F.W. den Boef en mr. A. Klaassen lid van de commissie en de heren mr. M. Rebel en mr. H.A.W. Bouman plaatsvervangend lid.

De functie van voorzitter en plaatsvervangend voorzitter is vacant. Ter vervulling van deze vacatures draagt het Hoofdbestuur de volgende personen voor:

- Voorzitter: dhr. mr. P.M.D. Weijers (Capelle aan den IJssel)
- Plv. voorzitter: dhr. mr. G. Zwerus (Ridderkerk)

Preadvies van het Hoofdbestuur

Geadviseerd wordt bovengenoemde personen te benoemen.

Bijlage 2

Kwantitatief overzicht

	Aantal per 31 december 2014	Aantal per 31 december 2013
Zetels in Tweede Kamer	3	3
Zetels in Eerste Kamer	1	1
Zetels in Europees Parlement	1	1
Leden	29.974	29.962
Abonnees op <i>De Banier</i>	316	334
Plaatselijke kiesverenigingen	182	184
Gemeentelijke kiesverenigingen	21	19
Provinciale verenigingen	11	11
Gedeputeerden	1	1
Leden Provinciale Staten	12	12
Burgemeesters	9	7
Wethouders	52	44
Raadsleden	284	247
Waterschappen - algemeen bestuur	13	13
Waterschappen - dagelijks bestuur	4	5
Template website	78	71
Donateurs Ondernemersplatform	146	-

Bijlage 3

Verslag van de op 29 maart 2014 gehouden 93e algemene vergadering (partijdag) van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) in een congreszaal van Euretco B.V. te Hoevelaken

1.1 Opening

De partijvoorzitter, ds. A. van Heteren, heet een ieder hartelijk welkom en in het bijzonder alle genodigden onder wie voormalige leden van het Hoofdbestuur, oud-parlementariërs, burgemeesters, bestuursleden en medewerkers van partijgeledingen en vertegenwoordigers van kerken. Verder heet hij hartelijk welkom mevrouw drs. G.R. Peetoom (voorzitter van het bestuur van het CDA), de heren P. Adema en G. Schouwstra (voorzitter resp. bestuurslid van de ChristenUnie), de heer drs. P. van Dalen (Europarlementariër van de ChristenUnie) en de heer ing. M.S. van Veen (lid van de Tweede Kamerfractie van de VVD).

Er zijn afmeldingen ontvangen van de heren W. Kolijn (voormalig algemeen voorzitter van de partij), drs. J.M.D. de Heer (nevenkandidaat drs. W. Visscher), H. van Kooten (burgemeester van Noord-Beveland), J.J. Luteijn (burgemeester van Cromstrijen), K.J.G. Kats (burgemeester van Zuidplas), E. van Voorden (voorzitter bestuur Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa) en ds. W.Chr. Hovius.

De partijvoorzitter spreekt de wens uit dat van een goede vergadering sprake zal zijn, leest uit de Bijbel van 1 Samuël 7:1-17 en gaat voor in gebed. Daarna spreekt hij een openingswoord uit naar aanleiding van 1 Samuël 7: 3-4.

De tijd waarop 1 Samuël 7 betrekking heeft, was een bewogen tijd, een tijd van verdrukking door de Filistijnen. Samuël heeft geruime tijd het Woord van God mogen uitdragen en het volk van Israël mogen richten. "Toen sprak Samuël tot het ganse huis Israëls, zeggende: Indien gijlieden u met uw ganse hart tot den HEERE bekeert, zo doet de vreemde goden uit het midden van u weg, ook de Astharoths; en richt uw hart tot den HEERE en dient Hem alleen, zo zal Hij u uit de hand der Filistijnen rukken. De kinderen Israëls nu deden de Baäls en de Astharoths weg, en zij dienden den HEERE alleen." De afgodendienst was niet begonnen in de tijd van Achab en Izebel toen de Baäl en de Astarte werden gediend, maar al heel snel na de intocht van Israël in het land Kanaän. Die afgodendienst was een verwerpen van de Heere. Hij had hen uit Egypte geleid, door de woestijn en in Kanaän gebracht. Ondanks de zonde van de afgodendienst heeft de Heere steeds nieuwe richters gegeven. Ook Samuël mocht het volk richten en we lezen ook van zegen op zijn arbeid. "En het ganse huis Israëls klaagde den HEERE achterna." Dat zal niet heel Israël van harte hebben gedaan. Er zullen er ook geweest zijn die alleen maar gebukt gingen onder de vreemde overheersing van de Filistijnen. Ze klaagden de HEERE achterna. Ze legden alles aan Hem voor, alle moeiten, alle zorgen. De ware Israëlieten zullen hun zonden en schuld beleden hebben met een verbroken hart en een verslagen geest. Daar komt het voor ons allen op aan. Dat we iets mogen kennen van het achterna klagen van de HEERE, van het voor Hem neerleggen van alle zorgen en noden. En dat vanuit een oprechte droefheid naar God die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid. Kennen wij bewogenheid met onze naasten? Waarschuwen wij tegen het dienen van de afgoden? Roepen wij onder biddend opzien tot de Heere op tot het dienen van God? Dat heeft Samuël mogen doen en dat is ook onze taak. Naast deskundigheid, naast meedenken en meebeslissen is toch uiteindelijk het aller voornaamste om op het ene nodige te wijzen. Wij zijn immers allemaal op doorreis naar de eeuwigheid. Wij dienen vanuit onszelf de afgoden, vooral de afgod van het eigen ik. Als ik maar belangrijk ben, als ze maar tegen mij opzien, als men mij maar prijst. Het is een onbegrijpelijk Godswonder als het anders geworden is. Als we verlangen de Heere te dienen, Hem te bedoelen, Hem te loven en Hem te

prijzen. Gelet op de toestand van land en volk is er meer dan genoeg reden te waarschuwen tegen de afgodendienst zoals Samuël dat deed. Het is niet God wat en de afgoden wat. De Heere heeft recht op ieders leven en Hij zal ieder mens oordelen aan het einde van het leven. Wat een wonder als we in dit leven reeds door God geoordeeld werden en persoonlijk kregen te verstaan en te belijden dat we afgodendienaren zijn en in de weg van wedergeboorte en waarachtige bekering de begeerte ontvingen om de Heere te dienen en met het ganse hart de vreemde goden weg te doen. Het dienen van de Baäls en de Astharoths ging gepaard met veel zedeloosheid. Hoe veel reclame-uitingen, drukwerk en berichten op sociale media zijn niet om van te schrikken. Wat hebben wij daar liefdevol tegen te waarschuwen. Zoals ook de Tweede Kamerfractie heeft gedaan met betrekking tot Second Love. Het hart dient gericht te worden tot de Heere. God heeft Zijn eniggeboren Zoon beloofd in het paradijs en gezonden in de volheid van de tijd. In deze lijdenstijd mogen we er bij stilstaan hoe de Zoon van God de last van de eeuwige toorn van God plaatsvervangend heeft gedragen. De Heere Jezus Christus heeft de Godverlatenheid door-gemaakt om zo de nabijheid te verwerven voor mensen die van nature afgodendienaren zijn. En wat Hij verworven heeft, past Hij ook in onze tijd toe. Dat geeft hoop en verwachting. Dat we onder biddend opzien tot de Heere onze plaats in de maatschappij en in de politiek mogen innemen en met een biddend hart mogen oproepen om de afgoden te verlaten en de Heere alleen te dienen. Daar is ook een belofte aan verbonden, namelijk die van een volkomen verlossing uit de hand van een verslagen vijand. Immers, de macht van de zonde is gebroken. Er is vergeving door het bloed van Christus dat reinigt van alle zonden. Eenmaal zal de aanwezigheid en de smet van de zonden voor eeuwig voorbij zijn. Samuël heeft eerlijk gesproken en dat wordt ook van ons verwacht. Wij moeten de afgodendienst aanwijzen. Wijzen op het recht van God op ieders hart en leven. "Vrees God en houd Zijn geboden, want dit betaamt allen mensen." Het gevolg van Samuëls spreken was dat de kinderen Israëls de Heere alleen dienden. Het zal een wonder zijn als dat ook de vrucht zou mogen zijn van ons spreken in volksvertegenwoordigende organen. Voor de Heere is niets te wonderlijk. En laten we ook eerlijk naar onszelf zien. Als we nog onbekeerd zijn en alleen maar uitwendig vasthouden aan de beginselen van Gods Woord, dan is het voor eeuwig mis. We zijn nog in het heden der genade. De Heere werke wonderen onder ons en ook in ons armer al dieper wegzinkende vaderland. Laten we bidden dat al wat gedaan mag worden, gezegend mag worden door God opdat de werken van de duivel verbroken mogen worden en de harten van velen de Heere alleen zullen dienen.

De partijvoorzitter vraagt te zingen Psalm 86 vers 6. Daarna verklaart hij de vergadering voor geopend.

1.2 Telefax aan Z.M. de Koning

De partijvoorzitter deelt mee dat een telefax is verzonden aan Z.M. de Koning met de volgende inhoud:

"Majesteit,

De leden en het hoofdbestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij betuigen U en Uw echtgenote hun eerbied en hartelijke verbondenheid.

Binnenkort hoopt U een jaar de verantwoordelijkheid te dragen die Uw moeder met grote toewijding dertig jaar mocht vervullen. Het huis van Oranje was nauw verbonden met het ontstaan van de Nederlandse staat. Die wederzijdse verbondenheid is in de loop der eeuwen bestendig. De SGP ziet het constitutioneel koningschap als een opdracht aan het Huis van Oranje dat wij zien als een gave van God. Willem van Oranje wist zich verbonden enerzijds met het volk van Nederland en anderzijds met de God in Wiens hand ons leven is.

De maatschappelijke omstandigheden waaronder U Uw koninklijk ambt uitoefent, zijn zorgelijk.

De welvaart staat onder druk, maar wat ernstiger is: de toenemende secularisering bedreigt in hoge mate het geestelijk welzijn van ons volk. Wij bidden U en Uw koninklijk Huis de dubbele verbondenheid toe zoals Willem van Oranje die mocht kennen in moeilijke omstandigheden. Hij geve U met het oog op Uw hoge verantwoordelijkheid het gebed van David in Uw hart: 'HEERE, Gij hebt geboden dat men Uw bevelen zeer bewaren zal. Och, dat mijn wegen gericht werden om Uw inzettingen te bewaren!' Dat zal zijn tot persoonlijk welzijn en tot zegen voor ons volk.

De leden en het bestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij bidden U met Uw gezin van harte toe de zegenwens uit Psalm 121: "De HEERE is uw Bewaarder, de HEERE is uw Schaduw aan uw rechterhand."

Met de meeste hoogachting,

*drs. P.A. Zevenbergen,
secretaris"*

1.3 Zingen van de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus

Op verzoek van de partijvoorzitter worden de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus staande gezongen. Daarna draagt hij de leiding van de vergadering over aan de algemeen voorzitter, de heer M.F. van Leeuwen.

2. a. Vaststellen van het verslag van de op 16 maart 2013 gehouden Algemene Vergadering (partijdag)

b. Vaststellen van het verslag van de op 16 maart 2013 gehouden Algemene Vergadering (huishoudelijke vergadering)

De teksten van de verslagen worden ongewijzigd vastgesteld. Naar aanleiding van de verslagen worden geen vragen gesteld of opmerkingen gemaakt.

3.1 Vragen naar aanleiding van het Jaarverslag 2013

Er zijn geen vragen gesteld.

3.2 Vaststellen van de balans, de staat van baten en lasten en de toelichting daarop

Er is een vraag ontvangen van de plaatselijke kiesvereniging Zwartebroek-Terschuur over punt 4 van de begroting 2014: vergaderkosten. Daar staat het bedrag van € 153.750 vermeld met als toelichting: "De vergaderkosten vallen hoger uit dan in 2013". De kiesvereniging begrijpt dat een en ander best veel kost, maar dit wordt toch wel een exorbitant hoog bedrag gevonden. De heer Tanis antwoordt dat de grootste verschillen ten opzichte van 2013 betrekking hebben op de posten trainingskosten (extra kosten voor scholing van potentiële raadsleden in verband met de verkiezing van 19 maart jl.) en de extra algemene vergadering (huishoudelijke vergadering) op 14 juni D.V.). Desgevraagd zegt de heer Tanis toe om nog eens goed na te denken over de gunstige financiële positie van de partij. Hij merkt daarover nog wel op dat die voor een niet onbelangrijk deel is veroorzaakt door eenmalige meevallers zoals een strakke sturing op de kosten van de nieuwbouw. En er zijn ook structurele tekorten, zoals voor *De Banier*.

De onderhavige financiële stukken worden vervolgens ongewijzigd vastgesteld waarmee de algemene vergadering het Hoofdbestuur déchargeert.

4. Rondvraag

De plaatselijke kiesverenigingen van Ederveen, Barneveld, Voorthuizen, Lunteren, Harskamp, Kootwijkerbroek, Kesteren, en Opheusden hebben kennis genomen van het feit dat op enkele kandidatenlijsten van de SGP voor de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2014 vrouwen zijn geplaatst. Inmiddels heeft dit in Vlissingen geresulteerd in het eerste vrouwelijke raadslid voor de SGP. In het Algemeen Reglement wordt zonder uitzonderingsmogelijkheid gesteld dat kandidaten

beginselgetrouw dienen te zijn. In het Program van Beginselen wordt helder weergegeven dat de regermacht niet aan de vrouw toekomt. In de bespreking over de aanpassing van de statuten (bedoeld is; het Algemeen Reglement) is hier ook herhaaldelijk op gewezen. Hoewel de belemmering in de statuten (bedoeld is: de formele belemmeringen), onder druk van de rechter is weggenomen, blijft het Program van Beginselen onverkort overeind.

- Is het Hoofdbestuur met ons van mening dat de situatie die, onder andere in Vlissingen, is ontstaan, indruist tegen het Program van Beginselen en daarom ongewenst is?
- Wat gaat het Hoofdbestuur doen om ervoor te zorgen dat er in de toekomst alleen personen op kandidatenlijsten geplaatst worden die de Beginselen van de SGP op een geloofwaardige wijze kunnen uitdragen?

De kiesverenigingen hebben na het integraal voorlezen van de vragen door de voorzitter geen behoefte om die nog nader toe te lichten.

De voorzitter antwoordt dat het Hoofdbestuur vindt dat de onderhavige kiesverenigingen heel wezenlijke vragen stellen en daarover dan ook heel graag in gesprek wil met die kiesverenigingen. Er zit onmiskenbaar een spanning tussen ons beginselprogramma en het geldende recht waaraan de partij zich moet houden. Tegelijk moet worden geconstateerd dat deze discussie een jaar geleden in de volle breedte van de partij is gevoerd met desgevraagd een toelichting op het voorstel dat toen aan de orde was van een lid van het Hoofdbestuur voor ledenvergaderingen van kiesverenigingen en met wijziging van het Algemeen Reglement tot gevolg. In dit verband wijst de voorzitter op het zojuist vastgestelde verslag van die vergadering en vraagt hij dat nog eens goed te lezen. Het voorgaande laat onverlet dat het Hoofdbestuur een en ander nog eens graag wil toelichten voor deze kiesverenigingen nu over het besluit van vorig jaar kennelijk nog vragen leven, maar dat kan niet in een rondvraag die is bedoeld voor eenvoudige vragen waarop een kort antwoord mogelijk is. En de rondvraag is ook niet bedoeld om de discussie over een recent afgehandeld voorstel te heropenen. De voorzitter zegt de onderhavige kiesverenigingen uitdrukkelijk toe het initiatief te zullen nemen om een datum voor een gesprek met hen vast te stellen zodat uitgebreid over de reeds genoemde spanning tussen beginsel en geldend recht kan worden gesproken met elkaar.

5. Toelichting op beoogde voorstellen over de partijorganisatie

De voorzitter zegt dat reden is voor dankbaarheid voor de gunstige uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen. Veel gemeenteraadsleden hebben jarenlang een betrouwbare politiek gevoerd en er zijn goede campagnes gevoerd. Hij zegt daarvoor alle betrokkenen hartelijk dank en feliciteert de net aangetreden raadsleden met hun verkiezing en wenst hen Gods zegen toe. Een mooi verkiezingsresultaat betekent ook een opdracht voor de komende jaren. De vraag moet worden beantwoord of de partij nog steeds de goede bedding is voor de doordenking van maatschappelijke vraagstukken; of de partij gesteld staat voor de toekomst. Het Hoofdbestuur heeft zich daarop intensief bezonnen samen met allerlei personen uit de partij (klankbordgroepen en Raad van Advies). Geconcludeerd is dat de betrokkenheid bij de partij versterking behoeft. Bijvoorbeeld als het gaat om de invulling van de partijdag, het vaststellen van verkiezingsprogramma's, het tot stand brengen van een klankbordgroep in de vorm van een partijadviesraad, het aantrekkelijker maken van vergaderingen van plaatselijke kiesverenigingen, etc. Zo krijgen plaatselijke kiesverenigingen ook de mogelijkheid om zich om te zetten tot een afdeling van de partij, hetgeen nadrukkelijk geen verplichting is. Inmiddels is een en ander uitgewerkt in concrete voorstellen waarover in een D.V. op zaterdag 14 juni 2014 te houden huishoudelijke vergadering besluitvorming zal plaatsvinden.

De voorzitter zegt dat de leden van het Hoofdbestuur graag bereid zijn om een toelichting ter plaatse te geven indien dat agendatechnisch mogelijk is en hoopt op een constructieve discussie waarin de voorstellen op de eigen merites zullen worden beoordeeld.

6. Mededelingen

De heer drs. J.A. Schippers, directeur van het wetenschappelijk instituut van de SGP, brengt het 40-jarig jubileum van dit instituut onder de aandacht en kondigt het D.V. op 24 mei 2014 te houden jubileumcongres aan. De voorzitter feliciteert het wetenschappelijk instituut met dit jubileum en beveelt het congres hartelijk aan.

Verder wijst de voorzitter op de persoonlijke tragedie van oud-raadslid Slager uit Staphorst van wie de boerderij daags na zijn afscheid als raadslid is afgebrand. Hij ligt met ernstige brandwonden in het ziekenhuis. Wij leven met hem mee, in de eerste plaats in het gebed. In de tweede plaats ook in het ledigen van de grote materiële schade. De voorzitter deelt het bankrekeningnummer mee waarop giften kunnen worden gestort.

7. Toespraak van mr. C.G. van der Staaij

De heer Van der Staaij houdt een politieke toespraak.

8. Discussie naar aanleiding van toespraak mr. C.G. van der Staaij

Onder leiding van de algemeen voorzitter, M.F. van Leeuwen, vindt een discussie plaats met een forum bestaande uit de heren ing. J. van der Ham (bestuursvoorzitter van de Lelie zorggroep), P. Moens (gemeenteraadslid te Middelburg) en mr. C.G. van der Staaij.

De voorzitter vraagt aan de forumleden of de controledrift van de overheid voor hen herkenbaar is. De heer Van der Ham bevestigt dat de zorgsector stijf staat van de protocollen. Zijns inziens floreren beweging en professionaliteit maximaal bij een minimum aan regels. De heer Van der Staaij merkt op dat er een welhaast onbedwingbare neiging is om elk probleem dat zich voordoet te bestrijden met nieuwe regels. Dat is op den duur onwerkbaar. Er wordt opgemerkt dat de kwaliteit van de zorg in gevaar komt als het wordt gegund aan de aanbieder met de laagste prijs. De heer Moens vindt geld belangrijk, maar de kwaliteit van de zorg is belangrijker. De heer Van der Ham zegt dat het ook anders kan en wijst op het zogenoemde 'Zeeuwse model' waarbij niet wordt geconcurrereerd op prijs maar op kwaliteit. Iemand merkt op dat allerlei uitgebreide dossiers in de zorg door niemand worden gelezen. De heer Van der Staaij zegt dat vertrouwen belangrijk is, maar controle altijd nodig zal blijven. Juist door een overvloed aan regels kan de nakoming wel eens te wensen overlaten. Daarom pleit hij ervoor nu eens echt te gaan bezien welke regels nodig zijn en die dan ook te handhaven en te controleren. Opgemerkt wordt dat er door de decentralisaties verschillen kunnen ontstaan tussen gemeenten. Dat is juist, waarbij het nog maar de vraag is of dat erg is. Natuurlijk laat dit wel onverlet dat er een minimumgrens is waaronder de kwaliteit van zorg niet mag komen. De voorzitter merkt op dat de decentralisaties gepaard gaan met een forse bezuiniging en dat zorgt ervoor dat een groter beroep op de zelfredzaamheid van mensen moet worden gedaan. De heer Van der Ham vindt het opvallend dat de gemeenten zo stil zijn over de grootste transitie van de laatste jaren. Gemeenten zoeken naar mogelijkheden om de decentralisaties goed op te kunnen vangen ondanks de zeer forse bezuinigingen. Overigens vindt hij de ontwikkeling naar 'dichter bij de burger' een goede, al is het wel de vraag hoe zich dat verhoudt tot de plannen van dit kabinet met betrekking tot gemeentelijke schaalvergroting. Iemand geeft een persoonlijk en schrijnend voorbeeld over de manier waarop het op dit moment al niet werkt in de (jeugd)zorg. De heer Van der Staaij wijst erop dat het genoemde probleem niet is veroorzaakt door de decentralisaties. Het is ook nu al erg belangrijk dat er één duidelijke probleemeigenaar is in de hulpverlening. Als die ontbreekt, dan kan het zo maar zijn dat langs elkaar heen gewerkt wordt. De voorzitter vraagt of er nog specifieke aandachtspunten zijn als het om de identiteitsgebonden zorg gaat. De heer Van der Ham denkt dat de politieke kleur van een gemeente wel eens een factor van belang kan worden en ziet voor de kerken naast de Woordverkondiging ook een actieve rol in de samenleving weggelegd. De heer Moens vindt de borging van de identiteit als onderdeel van de kwaliteit van zorg belangrijk en onderschrijft dat kerken veel actiever zouden moeten zijn in de zorg voor de ook niet-kerkelijke naaste.

De voorzitter dankt de forumleden voor hun bijdrage.

9. Uitslag van de (her)verkiezing van de leden van het Hoofdbestuur

De voorzitter maakt de uitslag van de stemming voor de leden van het Hoofdbestuur bekend.

Ds. A. van Heteren is aftredend en herkiesbaar. Nevenkandidaat is mr.dr.s. A.A. Egas. Er zijn 328 geldige stemmen uitgebracht en 4 ongeldige. Op ds. Van Heteren 294 stemmen uitgebracht en op ds. Egas 34 stemmen. Ds. Van Heteren is dus herkozen.

Ds. A. Vlietstra is aftredend en herkiesbaar. Nevenkandidaat is ds. D. Zoet. Er zijn 330 geldige stemmen uitgebracht en 2 ongeldige. Op ds. Vlietstra zijn 318 stemmen uitgebracht en op ds. Zoet 12 stemmen. Ds. Vlietstra is dus herkozen.

Drs. W. Visscher is aftredend en herkiesbaar. Nevenkandidaat is drs. J.M.D. de Heer. Er zijn 330 geldige stemmen uitgebracht en 2 ongeldige. Op ds. Visscher zijn 281 stemmen uitgebracht en op ds. De Heer 49 stemmen. Ds. Visscher is dus herkozen.

De voorzitter deelt mee dat de herkozen leden van het Hoofdbestuur daarin reeds bewilligd hebben bij hun kandidatuur en wenst hen van harte sterkte daarin toe en Gods zegen.

Verder deelt hij mee dat van Z.M. de Koning een telegram is ontvangen. De tekst luidt als volgt:

*"Aan de ledenvergadering
Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)
Via congreszaal Euretco B.V.
Koninginneweg 1
3871 JZ Hoevelaken*

Zijne Majesteit de Koning heeft mij verzocht u allen, vandaag ter gelegenheid van de algemene ledenvergadering te Hoevelaken bijeen, zijn oprechte dank over te brengen voor uw vriendelijke boodschap.

Uw gevoelens van verbondenheid met hem, zoals daarin tot uitdrukking gebracht, heeft de Koning zeer gewaardeerd.

Namens de Koning wens ik u allen een goede bijeenkomst toe.

*Drs. C. Breedveld
Directeur Kabinet van de Koning"*

10. Toespraak van drs. B. Belder

De heer Belder houdt een politieke toespraak.

11. Algemeen voorzitter spreekt woorden van dank

De voorzitter zegt een ieder hartelijk dank voor de komst en de inbreng. In het bijzonder zegt hij dank de forumleden, de heer Van der Staaij, de leden van het stembureau, de organist, het personeel van Euretco B.V. en allen die in wat voor opzicht dan ook een bijdrage hebben geleverd aan het welslagen van de vergadering.

Hij deelt mee dat aan de uitgang een collecte wordt gehouden die bestemd is voor de bestrijding van de onkosten van de dag.

12. Slotwoord en sluiting door ds. W. Visscher

Zo'n 590 jaar voor Christus krijgt een groep mensen in Babel een brief van Jeremia (hoofdstuk 29).

Wat zijn dat voor mensen? Zijn ze daar op vakantie? Of zijn ze met hun gezinnen daar een nieuw bestaan aan het opbouwen? Hoe zijn ze daar gekomen? Het zijn ballingen die gevankelijk zijn weggevoerd uit Israël en die zijn meegesleept naar Babel. Wat zou er in de harten van die mensen omgaan? Hoe zouden ze zich voelen in dat vreemde land ongeveer 1.000 kilometer van Israël vandaan? Is er sprake van wrok en wraak, van boosheid op de Babyloniërs? Dat gebeurt

ook ons wel eens als we zien hoe waarden en normen worden afgebroken in onze samenleving. Of zijn ze moedeloos nadat ze weken lang door de woestijn hebben gereisd, los van familie en buiten bereik van de tempel? Of hebben ze misschien valse hoop omdat in Jeruzalem valse profeten zeggen dat het maar tijdelijk is en zij over een jaar weer terug zullen zijn? We kunnen allemaal zelf wel invullen wat wij zouden denken als we daar waren. Maar wat zegt de Schrift over deze ongewenste personen? Jeremia schrijft aan de gevankelijk weggevoerden naar Babel: "Zo zegt de HEERE der heerscharen, de God Israëls, tot allen die gevankelijk zijn weggevoerd, die Ik gevankelijk heb doen wegvoeren van Jeruzalem naar Babel". Die God Die eeuwig leeft, Die is, Die was en Die komen zal, Die God spreekt tot allen die gevankelijk zijn weggevoerd en Hij zegt: "bouwt huizen", "neemt vrouwen" en ook "zoekt den vrede der stad waarheen Ik u gevankelijk heb doen wegvoeren". Zoekt de vrede van de stad. Een stad die afschuw oproept vanwege haar afgoderij en die weezin opwekt vanwege het heidendom dat overal tegemoet komt. De oproep om de vrede van de stad te zoeken, geldt ook onze tijd. De uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen was voor de SGP verblijdend. Echter, de grote winnaars waren de meest liberale partij, namelijk D66, en de meest socialistische partij, namelijk de SP. Er zijn nog maar een paar kleine christelijke vlekjes in ons land. Wij hoeven geen enkele illusie te hebben. Dat hadden de ballingen ook niet, hooguit nog wat valse hoop van valse profeten. Toch zijn we er ook vandaag toe geroepen om de vrede van de stad, van ons land, van onze islamitische burens, van onze seculiere overburens, van onze gemeenteraadsleden te zoeken. Zoekt de vrede met woorden en in daden, in de levenswandel. Ook de ballingen in Babel walgden over de afgodendienst, maar toch was er de opdracht de vrede van ook die stad te zoeken. "Want in haar vrede zult gij vrede hebben". Zoeken wij de vrede van de stad, van ons land, van onze medeburgers op weg en reis naar de grote eeuwigheid? Zoeken wij de vrede van allen die ons omringen, van collega's die van God noch gebod weten? Dat is onze eerste opdracht in een seculiere wereld. Wij moeten de verkeerde en valse vrede zonder gehoorzaamheid aan Gods geboden aanwijzen. Praktiseren wij dat ook in onze gezinnen, families en kerken? Zoekt de vrede van de stad, van gehoorzaamheid aan de goede geboden van God. De tweede opdracht is: "bidt voor haar tot den HEERE", tot de God van het Verbond. Bidt voor een goddeloze stad en voor goddeloze mensen. Het gebed is het krachtigste instrument dat we ook vandaag in deze seculiere wereld hebben. Het gebed van de rechtvaardige vermag veel. Zullen we dag in, dag uit, voor burens, voor onze jonge mensen in de samenleving bidden tot God? En met welk uitzicht? Elke statistiek vertelt dat het in ons land echt niet zo goed gaat. Er is nog maximaal 2% van de inwoners dat elke zondag minimaal één keer in de kerk komt. Wat moeten we doen in zo'n land? Mee schreeuwen in het koor van "minder, minder, minder"? Alstublieft niet! Ook Marokkanen zijn op weg en reis naar de rechterstoel van Christus en moeten behouden worden. "Want in haar vrede zult gij vrede hebben." In dezelfde brief van Jeremia staat dat de Heere de ballingen naar Jeruzalem zal doen wederkeren en dat de tempel opnieuw gebouwd zal worden. Christus zal tot Zijn tempel komen. God in Christus is eenmaal gekomen en zal ook wederkomen. Hij bouwt Zijn gemeente. Dat geeft verwachting. Zijn wij al een levend lidmaat van die Kerk? In zondag 21 van de Heidelbergse Catechismus wordt gevraagd: "Wat gelooft gij van de heilige, algemene Christelijke Kerk?" En dan is het antwoord: "Dat de Zone Gods uit het ganse menselijk geslacht Zich een gemeente, tot het eeuwige leven uitverkoren, door Zijn Geest en Woord, in enigheid des waren geloofs, van den beginne der wereld tot aan het einde vergadert, beschermt en onderhoudt; en dat ik daarvan een levend lidmaat ben en eeuwig zal blijven". Het is de opdracht van de partij om in onze samenleving al de rechten van Gods mond met lust te vertellen en die ijverig te onderwijzen.

Vervolgens laat ds. Visscher zingen Psalm 119 vers 6 en besluit hij de vergadering met gebed.

Bijlage 4

Verslag van de op 14 juni 2014 gehouden algemene vergadering (huishoudelijke vergadering) van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) in een congreszaal van Euretco B.V. te Hoevelaken.

1. Opening

De partijvoorzitter, ds. A. van Heteren, heet een ieder hartelijk welkom en opent om 10.00 uur de vergadering. Hij laat zingen psalm 119 vers 45, leest Psalm 119:89 t/m 104 en gaat voor in gebed. Naar aanleiding van het gelezen Schriftgedeelte spreekt hij een openingswoord. Vandaag zijn we bij elkaar gekomen om voorstellen tot wijziging van de partijstructuur te bespreken. Het zijn veranderingen. Veranderingen zijn er in ons vaderland, maar ook in SGP-kring. Bij alles wat verandert, blijft Gods Woord hetzelfde. We hebben dat gelezen in psalm 119:89: “O HEERE! Uw Woord bestaat in der eeuwigheid in de hemelen.” Bij alles wat verandert, verandert de grondslag van onze partij niet. Calvijn zegt dat er nergens op aarde enige vastigheid te vinden is. Maar de HEERE is de onveranderlijke. De Heere vervult Zijn beloften: de moederbelofte, de belofte dat het volk van Israël uit Egypte zal worden geleid, de belofte aan Abraham, etc. De Heere heeft het allemaal waargemaakt. De Heere heeft Nederland verlost van de Roomse overheersing. De Reformatie is gekomen. De persoonlijke vraag is of de Heere ons ook heeft verlost van onze zonden, anders liggen we onder het rechtvaardig oordeel van God. We kunnen wel waarschuwen tegen de zonde, maar we zullen door Gods Geest ook persoonlijk ontdekt moeten worden aan onze zonden. Op de Pinksterdag is gebleken dat Gods welbehagen doorgaat. Omtrent 3000 werden toegebracht. De Heere heeft wonderen gedaan. Het Woord is eeuwig Dezelfde. De Heere is eeuwig Dezelfde. Zien wij ernaar uit dat er wonderen gebeuren? Het blijft voor de SGP de onveranderlijke opdracht te wijzen op Gods heilzame geboden: “Vrees God en houd Zijn geboden, want dit betaamt alle mensen.” We worden geroepen dit liefdevol uit te dragen, zoals Jeremia, met bewogenheid: “Och, dat mijn hoofd water ware en mijn oog een springader van tranen! Zo zou ik dag en nacht bewenen de verslagenen der dochter mijns volks.” Door Zijn Woord en Geest wil de Heere werken. Dan is het niet de beslissende vraag of wij ons voor de SGP hebben ingezet, maar of wij door de onwederstandelijke werking van de Heilige Geest onderdanen zijn van de Koning der koningen. De Heere werkt nog, in Zijn almacht, door Zijn vrijmacht. Zalig wanneer we door genade onderdaan van Die Koning zijn en Zijn wetten uitdragen met de bede dat dit gezegend zou mogen worden. De Heere geve ons het gebed: Uw Koninkrijk kome. Met deze enkele woorden verklaard de voorzitter de vergadering voor geopend en draagt hij de leiding over aan dhr. M.F. van Leeuwen, algemeen voorzitter.

2. Toelichting

De voorzitter geeft een korte toelichting op de voorstellen die vandaag worden besproken. Met de voorstellen wordt beoogd het doel van onze partij, Gods Woord tot meer erkenning te brengen in het maatschappelijke en politieke leven, nog beter gestalte te kunnen geven. Er zijn veel amendementen op de voorstellen ingediend. De vergadering heeft een amendementenbundel ontvangen en de laatste dagen voor de vergadering zijn er ook nog enkele amendementen ingediend op gewijzigde voorstellen van het Hoofdbestuur. Hieruit blijkt dat er een grote betrokkenheid is waarvoor hartelijk dank wordt gezegd. De oud-algemeen secretaris, mr. V.A. Smit, wordt bedankt voor het vele werk dat hij in deze heeft gedaan. En notaris mr. W. Bouman voor de juridische begeleiding en zijn aanwezigheid op deze vergadering. Tot slot de medewerkers van het partijbureau voor de vele werkzaamheden die de laatste weken zijn verricht ter voorbereiding van deze vergadering, in het bijzonder managementassistentie mw. A.C. Weerheim en algemeen secretaris a.i. drs. J.W. van Berkum.

Vandaag staan we voor een grote opgave alle voorstellen en amendementen ordelijk te behandelen. Elke kiesvereniging die een amendement heeft ingediend krijgt maximaal 1 minuut spreektijd om een toelichting te geven. Een amendement of voorstel tot wijziging van het Algemeen Reglement behoeft de meerderheid van de geldige uitgebrachte stemmen. Een voorstel tot statutenwijziging behoeft ten minste tweederde van de geldig uitgebrachte stemmen. Er zijn ook voorstellen die niet betrekking hebben op statuten of het Algemeen Reglement. Aangenomen voorstellen die in deze categorie vallen worden in een beleidsdocument vastgelegd en t.z.t. aan de kiesverenigingen toegezonden. Er wordt gestemd met behulp van stemkastjes. Een medewerker van DIF-media geeft een toelichting op het gebruik hiervan.

3. Behandeling voorstellen

De voorstellen zijn onderverdeeld in zeven hoofddelen en de hoofddelen in subvoorstellen. De behandeling vindt plaats per hoofddeel en de stemming per subvoorstel. De voorzitter geeft aan dat over subvoorstellen alleen wordt gestemd voor zover de inhoud ervan niet in de statuten of het Algemeen Reglement terugkomt. Oud-Beijerland vraagt waarom hun amendement niet is opgenomen in het document dat vanmorgen is uitgereikt. De voorzitter antwoordt dat tot 48 uur voor het congres alleen nog amendementen kunnen worden ingediend op door het Hoofdbestuur gewijzigde voorstellen.

Hieronder volgt de uitslag van de stemmingen. Voor een toelichting op de voorstellen en amendementen wordt verwezen naar de congres- en amendementenbundel.

» Ordevoorstel

- Verworpen: 0-1

» Voorstel 1: Duale partijstructuur

- Aangenomen: voorstel 1.1, A-6 (gewijzigd voorstel 1.2), A-7 t/m A-9, A-15, A-21, A-23, A-24, A-28 t/m A-31, A-47, A-60, A-65, A-68, A-75 t/m A-76, A-78 t/m A-83, A-89 t/m A-90.
- Verworpen: A-1, A-2, A-6w1, A-6w2, A-10, A-11, A-12, A-13, A-14, A-15w, A-16 t/m A-17, A-37 t/m A-44, A-45, A-47w, A-49, A-53, A-54, A-55, A-56, A-57, A-58, A-59, A-60w, A-61, A-62, A-63, A-64, A-66, A-67, A-77, A-84, A-86, A-87, A-91, A-92.
- Ingetrokken: A-3 t/m A-5, A-18 t/m A-20, A-22, A-25, A-27, A-46, A-85, A-88.
- Niet in stemming gebracht, omdat verstrekkender amendement is aangenomen: A-26, A-32 t/m A-36, A-48, A-50 t/m A-52, A-69 t/m A-74.

De vergadering stemt ermee in dat de wijziging van de statuten en het Algemeen Reglement in één keer in stemming wordt gebracht.

- De artikelen 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 en 19 van de statuten worden met 76% van de stemmen aangenomen.
- De artikelen 2, 3, 4 en 5 van het Algemeen Reglement worden met 86% van de stemmen aangenomen.

Naar aanleiding van de toelichting van het Hoofdbestuur op de amendementen over het maximum aantal malen dat een bestuurslid herbenoembaar is, merkt notaris Bouman op dat een bestuurslid wel na afloop van zijn maximale zittingsperiode opnieuw in het bestuur kan worden verkozen, maar dat dit niet direct aansluitend mag zijn op de periode die afloopt.

Bij de vergadering rijzen twijfels of de stemkastjes wel naar behoren functioneren. De voorzitter besluit daarom eerst te pauzeren, zodat dit uitgezocht kan worden. Ds. D. Heemskerk vraagt een zegen over de maaltijd.

Op verzoek van de voorzitter opent mr. C.G. van der Staaij het middagedeelte van de vergadering. Deze laat zingen psalm 119 vers 3, leest Galaten 5: 16-26 en gaat voor in gebed.

Het onderzoek naar het functioneren van de stemkastjes wijst uit dat er bij de meeste stemmingen ongeveer evenveel stemmen zijn uitgebracht. Een paar stemmingen wijken af. Besloten wordt één stemming (A-49) over te doen, omdat het verschil tussen voor en tegen bij die stemming relatief klein is. Na herstemming blijft de uitslag gelijk (verworpen). Om het vertrouwen van de vergadering te versterken, wordt bij de uitslag van de stemming niet alleen het percentage voor, tegen en onthouding weergegeven, maar ook de absolute aantallen.

» Voorstel 2: Financiën

Op verzoek van de voorzitter geeft de partijpenningmeester, dhr. J.P. Tanis, een toelichting op de financiën voordat tot de behandeling van de amendementen wordt overgegaan. Er zijn diverse vragen gesteld en amendementen ingediend die betrekking hebben op de hoogte van de partijbijdrage in relatie tot de financiële positie van de partij. Het Hoofdbestuur realiseert zich dat de voorstellen zoals ze er nu liggen voor sommige kiesverenigingen forse consequenties hebben voor de contributie. Het Hoofdbestuur stelt daarom voor in de jaren 2016 t/m 2018 geen automatische indexering toe te passen. De partijbijdrage blijft dan op het niveau van € 17,50. Op de jaarvergadering van 2018 zal het Hoofdbestuur met een voorstel komen hoe vanaf 2019 om te gaan met de ontwikkeling van de contributie. Hierbij wordt de indexering betrokken, maar uiteraard ook de kostenstructuur van de partij én de dan beschikbare reserves. De reguliere contributie blijft dan in ieder geval tot en met 2018 op het niveau van € 26,50. Kiesverenigingen die overwegen afdeling te worden, zullen worden betrokken bij het opzetten van een ingroeiregeling voor de contributie. Wat het Hoofdbestuur betreft is het denkbaar een ingroeiregeling uit te werken voor de periode 2015 tot en met 2018 waarbij het voorstel van Rotterdam (B-4) leidraad zou kunnen zijn.

Het Hoofdbestuur stelt daarom voor de voorstellen 2.1, 2.2 en 2.3 als volgt te wijzigen:

- 2.1 Instemmen met het niet verhogen van de partijbijdrage op het moment van de introductie van de duale partijstructuur.
- 2.2 Instemmen met het hanteren van één (basis)bedrag als bijdrage per lid van zowel plaatselijke kiesverenigingen als van leden behorende tot een afdeling. Voor het nieuwe peiljaar 2015 wordt dit (basis)bedrag vastgesteld op € 17,50. Tot 2019 wordt dit bedrag niet geïndexeerd. In 2019 wordt dit bedrag herijkt.
- 2.3 Aan het eind van dit voorstel toevoegen: “Desgewenst kunnen kiesverenigingen die zich willen omvormen naar afdeling gebruik maken van een ingroeiregeling.”

Na deze toelichting worden de amendementen en voorstellen in stemming gebracht.

- Aangenomen: B-13, B-27, B-34, B-35.
- Verworpen: B-1 t/m B-2, B-6, B-7, B-8, B-14 t/m B-15, B-17, B-18, B-28 t/m B-30, B-36.
- Ingetrokken: B-3 t/m B-5, B-9, B-10, B-11, B-12, B-16, B-19 t/m B-26.
- Niet in stemming gebracht: B-31 t/m B-33, omdat dit uitvoeringskwesties betreffen.
- De voorstellen 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7 en 2.8 (B-27) worden met meerderheid van stemmen aangenomen. Door aanneming van amendement B-13 is voorstel 2.4 gewijzigd in die zin dat de retributie aan de provinciale afdeling in 2015 gelijk is aan de provinciale bijdrage in 2014.
- De artikelen 36 en 37 van de statuten worden met 92% van de stemmen aangenomen.
- Artikel 6 van het Algemeen Reglement wordt met 91% van de stemmen aangenomen.

» Voorstel 3: Algemene vergaderingen

- Aangenomen: C-5, C-9, C-11, C-12, C-18, C-22.
- Verworpen: C-6, C-7, C-8, C-13, C-14, C-15, C-16, C-17, C-20, C-23, C-24, C-25, C-26, C-27, C-28.
- Ingetrokken: C-10, C-19.
- De artikelen 20, 21, 38, 39 en 40 van de statuten worden met 89% van de stemmen aangenomen.

- De artikelen 7, 8 en 9 van het Algemeen Reglement worden met 89% van de stemmen aangenomen.

» **Voorstel 4: Hoofdbestuur**

- Aangenomen: D-7, D-8 t/m D-11, D-14, D-18.
- Verworpen: D-1, D-12, D-13, D-15, D-16, D-17, D-19.
- Ingetrokken: D2 t/m D6.
- De artikelen 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34 en 47 van de Statuten worden met 87% van de stemmen aangenomen.
- Artikel 13 van het Algemeen Reglement wordt met 90% van de stemmen aangenomen.

» **Voorstel 5: Partijadviesraad**

- Aangenomen: E-8, E-11 t/m E-14, E-22 t/m E-25
- Verworpen: E-1 t/m E-2, E-3, E-4, E-5, E-6, E-8w, E-9 t/m E-10, E-18 t/m E-21, E-27
- Ingetrokken: E-7
- Niet in stemming gebracht, omdat verstrekkender amendement is aangenomen: E-15 t/m E-17, E-26.
- Artikel 22 van de statuten wordt met 90% van de stemmen aangenomen.
- Artikel 11 van het Algemeen Reglement wordt met 89% van de stemmen aangenomen.

» **Voorstel 6: Verkiezingen**

- Aangenomen: F-11 t/m F-13, F-18, F-20, F-22.
- Verworpen: F-1 t/m F-6, F-7 t/m F-10, F-16, F-17, F-19, F-24.
- Ingetrokken: F-21, F-23, F22w, F-25.
- Niet in stemming gebracht, omdat verstrekkender amendement is aangenomen: F-14 t/m F-15.
- De artikelen 15, 16, 17, 18, 19, 20 en 21 van het Algemeen Reglement worden met 89% van de stemmen aangenomen.

» **Voorstel 7. Overige bepalingen**

- Aangenomen: G-6, G-7.
- Verworpen: G-1, G-2, G-3, G-4.
- Ingetrokken: G-5.
- De artikelen 1, 23, 24, 25, 26, 27, 35, 41, 42, 43, 44, 45 en 46 van de statuten worden met 90% van de stemmen aangenomen.
- De artikelen 1 en 12 van het Algemeen Reglement worden met 88% van de stemmen aangenomen.

4. Sluiting

De voorzitter bedankt de vergadering voor de medewerking om de vele voorstellen vandaag ordelijk te kunnen behandelen. De toon en inhoud van de besprekingen was waardig en des SGP. De opdracht ligt er om verwaardigd te worden Gods Woord tot meerdere erkenning te brengen. Maar wie heeft die wijsheid? Wie is tot deze dingen bekwaam? De opdracht ligt er om onze naaste lief te hebben als onszelf. Het betaamt ieder mens de Heere te dienen. Zonder de Heere zijn wij niets. We hebben Gods genade nodig. De Heere schenke ons Zijn zegen op de plaatsen waar de Heere ons gesteld heeft. Ter afsluiting laat hij zingen psalm 90 vers 9 en eindigt met dankgebed. Om 16.30 uur sluit hij de vergadering en wenst iedereen wel thuis.

Financieel jaarverslag

Verlag van de penningmeester

(toelichting op de samengevoegde rekening van baten en lasten over het jaar 2014 bedragen afgerond op € 1.000)

Algemeen

Ook dit jaar zijn er weer veel vrijwilligers geweest die zich het afgelopen jaar belangeloos voor de SGP hebben ingezet. Hieruit bleek de betrokkenheid bij de partij, en haar uitgangspunten. We kunnen dit als partij niet voldoende waarderen, de vrijwilligers zijn goud waard! Op lokaal niveau is er op diverse plaatsen een ledenwerfactie gehouden. Mede daardoor is het totaal bedrag aan ontvangen ledenbijdragen fors gestegen. Ten opzichte van 2013 met een bedrag van ruim € 21.000,-.

De leden hebben ook de SGP het afgelopen jaar weer ruim bedeed; aan giften en overbetalingen ontving de partij in het afgelopen jaar ruim € 218.000,-. Voor uw grote offervaardigheid voor onze partij zeggen wij u allen zeer hartelijk dank.

Hieronder volgt een korte toelichting op een aantal posten van de jaarrekening over 2014.

BATEN

De totale baten bedroegen over het jaar 2014 € 1.398.800,-. Ten opzichte van de begroting € 74.000,- meer dan voorzien. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

Subsidie

De totaal ontvangen subsidie in 2014 is per saldo ruim € 33.400,- meer dan begroot. De belangrijkste oorzaak hiervoor is de definitieve beschikking over het boekjaar 2013. De herziene beschikking heeft ertoe geleid dat er alsnog een bedrag van ruim € 18.000,- werd ontvangen.

Giften en legaten

Deze post is € 82.600,- hoger dan begroot. Naast extra giften t.b.v. het verkiezingsfonds is ook een bedrag ontvangen van ruim € 35.200,- van het ondernemersplatform. De verkiezingsgiften en de opbrengsten van het ondernemersplatform zijn toegevoegd aan de Voorziening verkiezingsfonds.

LASTEN

De totale lasten bedroegen over het jaar 2014 € 1.250.200,-. Bijna € 91.200,- lager dan begroot. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

Personeelskosten

Deze kosten zijn lager dan begroot, € 32.500,-. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere salariskosten.

Huisvestingskosten

Deze kosten zijn hoger dan begroot, € 15.000,-. De belangrijkste afwijking betreft de post onderhoudscontracten die te laag begroot waren.

Vergaderkosten

Deze post laat een voordeel zien van ruim € 42.000,-. Naast een aantal andere posten wordt dit grotendeels veroorzaakt doordat de post opleiding en training nagenoeg niet benut is, een

voordeel van € 21.000,--.

De Banier

Per saldo zijn de kosten € 22.000,-- lager dan begroot. Door aanpassing van de afspraken zijn de drukkosten afgenomen.

Resultaat 2014

Het boekjaar 2014 is per saldo afgesloten met een positief resultaat van ruim € 148.600,--. Dit in tegenstelling tot een vooraf begroot negatief resultaat van ruim € 16.500,--. Het resultaat is het saldo van € 74.000,-- aan hogere inkomsten en € 91.100,-- minder uitgaven dan begroot.

Resultaatbestemming

De resultaatbestemming over 2014 is als volgt:

» Bestemmingsreserve huisvesting

Ten gunste van het resultaat over 2014 is een bedrag van € 40.000,-- ten laste van de bestemmingsreserve huisvesting geboekt. Deze reserve, die in het verleden gevormd is vanuit de boekwinst die is behaald op de verkoop van het voormalige ds. G.H. Kerstenhuis, wordt vanaf 2013 aangewend ter dekking van (een deel van) de afschrijving van het nieuw te bouwen kantoorpand. Na verwerking van deze mutatie bedraagt het saldo ultimo 2014 € 1.120.000,--.

» Bestemmingsreserve ICT

Vanuit de resultaatbestemming wordt een bedrag van € 25.000,-- toegevoegd aan deze reserve. Dit is bestemd voor de vervanging van de huidige hardware. Na verwerking van deze mutatie bedraagt het saldo ultimo 2014 € 185.000,--.

» Bestemmingsreserve 100 jaar SGP

Vanuit de resultaatbestemming wordt een bedrag van € 50.000,-- bestemd voor deze reserve. Dit is bestemd voor de activiteiten die de komende jaren ontwikkeld zullen worden ten behoeve van het 100-jarig bestaan van de SGP D.V. in 2018.

» Algemene reserve

Per balansdatum bedraagt het saldo van de algemene reserve een bedrag van € 2.450.500,-- .

Sliedrecht, februari 2014

J.P. Tanis MBA

Balans per 31 december 2014

(bedragen in euro's)

	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>
ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Terreinen	476.364	476.364
Gebouwen	1.021.273	1.042.691
Installaties	73.307	81.988
Inventaris	117.036	126.362
Automatisering	50.124	34.122
Financiële vaste activa		
Effecten	1.012.546	988.940
Spaargelden	2.735.512	2.493.586
Vorderingen		
Rekening-courant		
Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa	6.443	-
Rente	39.778	39.760
Subsidies	103.714	112.817
Overige vorderingen	40.395	35.014
Liquide middelen	86.719	88.425
	<u>5.763.211</u>	<u>5.520.069</u>
PASSIVA		
Vermogen		
Bestemmingsreserve huisvesting	1.120.000	1.160.000
Bestemmingsreserve 100 jaar SGP	50.000	
Bestemmingsreserve ICT	185.000	160.000
Algemene reserve	2.450.547	2.336.906
Vorzieningen		
Verkiezingsfonds	1.711.546	1.576.343
Onderhoudsvoorziening	11.686	5.843
Kortlopende schulden		
Rekening-courant		
Guido de Brès-Stichting, WI-SGP	66.415	57.742
SGP-jongeren	54.434	46.902
Stichting Fractiebijstand SGP	10.343	-
Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa	-	19.295
Partijblad	20.255	30.428
Overige schulden	82.985	126.609
	<u>5.763.211</u>	<u>5.520.069</u>

Rekening van baten en lasten over het jaar 2014

(bedragen in euro's)

	2014		2013
	uitkomst	begroting	uitkomst
BATEN			
Partijbijdragen	507.383	493.000	486.446
Subsidie	535.969	502.500	533.925
Giften en legaten	47.327	74.800	80.546
Partijblad De Banier	171.281	172.950	195.110
Rentebaten en waardeverandering effecten	91.031	45.000	60.843
Overige opbrengsten	45.872	36.600	35.987
	<u>1.398.862</u>	<u>1.324.850</u>	<u>1.392.858</u>
LASTEN			
Personeelskosten	394.728	427.253	390.433
Afschrijvingen	64.844	63.418	69.155
Huisvestingskosten	64.485	49.507	48.227
Vergaderkosten	111.492	153.750	103.843
Public Relations	193.025	204.000	194.425
Kosten partijblad De Banier	236.371	259.000	244.276
Kantoorkosten	87.351	76.935	85.016
Algemene kosten	69.589	77.550	42.308
Bijdrage aan geledingen	28.334	30.000	28.000
	<u>1.250.221</u>	<u>1.341.413</u>	<u>1.205.683</u>
Resultaat	<u>148.641</u>	<u>16.563-</u>	<u>187.174</u>
Resultaatbestemming:			
Bestemmingsreserve huisvesting	40.000-	40.000-	40.000-
Bestemmingsreserve 100 jaar SGP	50.000		
Bestemmingsreserve ICT	25.000	-	60.000
Algemene reserve	113.641	23.437	167.174
	<u>148.641</u>	<u>16.563-</u>	<u>187.174</u>

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij

Bijgesloten samengevatte jaarrekening bestaande uit de samengevatte balans per 31 december 2014 en de samengevatte rekening van baten en lasten zijn ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening van de Staatkundig Gereformeerde Partij per 31 december 2014. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 13 maart 2015. Desbetreffende jaarrekening en deze samenvatting daarvan, bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 13 maart 2015.

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Het kennisnemen van de samengevatte jaarrekening kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening van de Staatkundig Gereformeerde Partij.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een samenvatting van de gecontroleerde jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen zoals gehanteerd in de jaarrekening 2014 van de Staatkundig Gereformeerde Partij.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de samengevatte jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, "Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten".

Oordeel

Naar ons oordeel is de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening van de Staatkundig Gereformeerde Partij per 31 december 2014 en in overeenstemming met de grondslagen zoals gehanteerd in de jaarrekening 2014 van de Staatkundig Gereformeerde Partij.

Doorn, 13 maart 2015

Van Ree Accountants en Belastingadviseurs BV

w.g.

drs. A.H.J. (Arwin) Kraaij
Registeraccountant